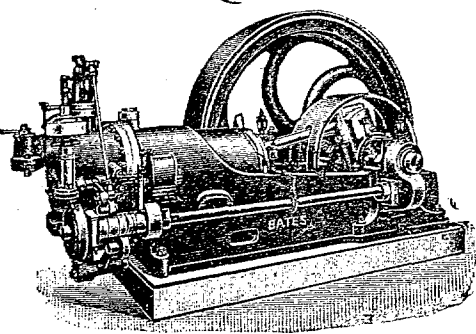

308567 ప్రతి దినము ప్ర. కటింప (బడును)

VOL. 2, చెన్నపట్టణము 1915 సం॥ ఆగస్టు నెల 13 వ తేది శుక్రవారము No 116
సంపుటము. ౨. రాక్షసనామ సంవత్సర శ్రావణ శుద్ధ తృతియ 3. సంచిక ౧౧౬

బేట్టు క్రూడ్ ఆయిల్ ఇంజనులు, గ్యాసు ఇంజనులు, పెట్రోల్ ఇంజనులు

మిక్కిలి ప్రసిద్ధి చెందిన ఈ ఇంజనులు సహజ యోగ్యతలతో అమర్చబడి యెట్టి నూనెతోనైనను అతి తృప్తికరముగా పనిచేయు చుండుటకల్గినవేలు ప్రపంచమంతటను విక్రయించబడుచున్నవి. నూనెభియ్య అతిస్వల్పము. వీనిని నడుపుటలో ప్రత్యేకముగా జీతగాదు అక్కర లేకయే వ్యవసాయదారే చాలవోట్ల పనిచేయుచున్నారు. వీనిని నడుపుట అతి సులభము. వేలు అతి సరసము. 2½ మొదలు 50 గుంట్లముల పవరువరకు వాటియొక్కట్లు స్వేదన సామానుల సహాయమునను నిర్దయగా నుంచబడును.

గ్యాసు ఇంజను.

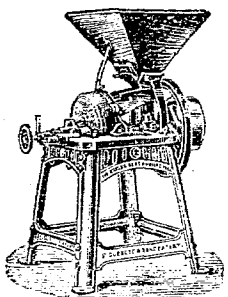
వ్యవసాయములకు సులభముగా నీరు సర్దుబాటు చేయగలిగినటువంటి అన్ని రకముల పంపులు (ప్రత్తియంత్రములు, బియ్యపు యంత్రములు, నూనెచేయు యంత్రములు, పిండిచేయు యంత్రములు చాలర్లు, వాట్ల చిల్లర సామానులు, బెల్లింగులు, చెక్రములు, పేరింగులు, హెస్టింగులు సిలెండరు ఆయిల్సు, వగయిరా యావత్తూ నాణ్యమయినవి సరసమయిన ధరలకు అర్జరుచుచ్చినవేటనే సప్లయచేయబడును. యేవిధములయిన ప్యాక్టరీలుగాని కంట్రాక్టుచేసిన కట్టి ఇక్కబడును.

సోల్ ఏజంట్లు:—

డి. యల్. శాస్త్రి అండుకో,

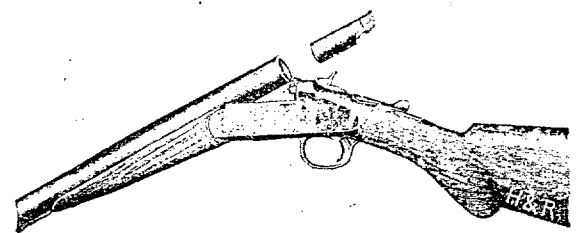
ఇంజనీర్లు,

బ్రాంచి బెజవాడ. 20సి. సెండు లైను బీచ్, మదరాసు.

పిండిచేయు యంత్రము.

తుపాకులు! తుపాకులు!

తుపాకులు, రివోల్వర్లు, తోటాలు, మందు మొదలగు సామానులు మిగుల సరసముగా విక్రయించబడును. వలయువారు క్యాటలాగులు ఈ అక్షసుకు వ్రాసి తెప్పించుకొనవచ్చును.

యల్. వి. రామానుజం శెట్టి అండు కో,

12, పాపన్న బ్రాడ్వే, మదరాసు

నా గ ర వు వస్తు ప్రదర్శన కాలయం

గొప్ప గొప్ప వారి చే వేసిన పేలు

ది య్యు బి డి న ప త క ము.

యోగ్యతా పత్రములు పొందిన

అమృతాంజనము అన్ని నెలలకు పరమామృతము

అమృతాంజనము

అమృతాంజనము
అమృతశబ్దమాదినిగల
మాయమందుగాదు.
ప్రతియింట నుండ చగినది.
వేలకువేలు సీసాలు విక్రయము.
అన్నిచోట్ల విక్రయింపబడుచున్నది.
నకలుమంచులవలన మోసముగలుగును
పంచభాష చీటి చూచి
కొనిన మోసముగలుగదు

అమృతాంజనము
అంజనశబ్దమంతమునగల
నకలుమందుగాదు.
తలనొప్పులు, వాయువునొప్పులు, సార్వ
పునొప్పులు, కీళ్ళబొట్లు, పక్షవాతము,
వాపులు, గాయములు, పుండ్లు, దగ్గు
వీని కన్నిటికి అమృతమునంటిది.
చక్కని డబ్బీతో సహా
సీసా ౧కి 8 అణాలు.

వాడని వారుండగు.

అమృతాంజనము డిపో, టి

105, ఫేరిరోడ్డు, పోర్టు పొంబాయి.

ఈ, 2, తంబుశెట్టి వీధి, జార్జ్టౌను, మద్రాసు.

కేవల ప్రధాని-ఇటలీ సమ్మేళనము

I
[కే రానుకోటికర్త రావు చి-ర,
ఆంధ్ర హోమ్]

రాజనీతి విభాగములకు దేశభక్తులు, ప్రతిదేశమునకు అవతరించి, కేశ ప్రజల సద్ధరించి, ప్రపంచవ్యాప్తమున విశాల నిరంధరాంబుల కేరీలు నడుపుచుంటియో యన నెలయు మున్నగు. వారి పాపములను, యువజనహృదయాకర్షణములై, లోకహితై, కార్యాచరణములకు ముగింపుచుండును. అతిస్వాతంత్ర్యములకై సుఖతః పోరాడుట, అత్యుత్సాహముల నెల్లప్పుడు దృష్టిపరుచుకొని పోరాడట, అందులకు, అందులకై తమ సర్వస్వమును వియోగించుట, లోకమున దీక్షలును చేసి కోట్లలు నీమహావిమలైర్లను మూలములు. ఆంగ్లేయులకు గాడ్ ఫ్రీడ్, అమెరికా వాష్టన్ టన్ యొక్క హింట్, హింట్లూని విలియమ్ (William-the-Silent) జర్మనీవాదకు విస్మయ, ఇటలీ యొక్క కేరీ, జోసెఫ్ యొక్క చామర్ ముగ్గావాను, మహారాష్ట్ర యొక్క బాజీరావు, నానాభట్టపీఠము, ఆంధ్రులకు తిమ్మరాజు ముగంధరులు, ఈతరగతిలోనివారే మనము దేశభక్తుల నొకటై చూచి నిట్టివారేమని వేరకజేసి నక్కరలేదు ప్రస్తుతము, ఇటలీ రాజ్యస్థానాచార్యుల డి. పేరగాంచిన కేరీయంత్రాసామ్రాజ్య వ్రాయ నెందితిమి.

పార్లమెంటు ప్రభుత్వ వాక్యవిధిలు, ఇటలీ సమ్మేళన నోద్యమము, ఇటలీ సమస్యల మిక్కిలి యాశ్చర్య జనకము గాఁ జూపుచున్నది. 1820 సంవత్సరమునకు, ఇటలీ రాజ్యము నామమాత్రావశిష్టమై యుండెను. వియన్నా మహాసభతో, ఇటలీలో నెహోలియకై స్థాపించిన రాజ్య మంతరించెను. ఆస్ట్రియా సామ్రాజ్యమున, నిరంధరకరిపాలనకు బట్టు కొమ్ములగు మెట్టర్నిక్ మంత్రి నడపుచుండెను. ఆతని యంద నామగొని, బహు సంఖ్యాకలకు స్వదేశ, పరదేశ సాయములు, హేయములు, స్వాతంత్ర్యరూపమున నగు ప్రతి యధికారమును ఇటలీదేశమున పెక్కుస్థలములలో నెల కొల్పిరి. ఆస్ట్రియా వాన విస్తీర్ణములు, ఆతిరమ్యములు, నగు వెనిసియా, లూరియా ప్రాంతముల నాక్రమించుకొనిరి. ఆస్ట్రియా నైక దళములే, ఈ సాయతరాజుల, రాజధానుల గావారును, దేశాధిపతి మాచకములకు ప్రభుత్వముల నెల్ల నెలలగా నణచి వేయుచుండెను. తమ ఇటలీయల కిట్టి దుర్లభ ప్రాప్తిచేసి, దేశభక్తుల తంత్ర మందిరోగవా!

వియత్నములలో, నీనీతియంతయు బూర్తిగా మారిపోయెను. కర్మకర్మపులకు, ఆస్ట్రియా వారి పారదోలి, పీడ్మంటు రాజులకు, రాజ్యాధిపతికలకు, భక్తులపాలనకు బాంబి, భిక్షువులు గావచ్చి ప్రాంతములేకమై, అఖండ ఇటలీ రాజ్యముగా నేర్పడెను.

కర్మిల్, డాబ్బీ, మొదలగుకవిశేఖరులు, బూర్జువా, వియోజి మొదలగు దేశభక్తులు, గవీర ఇటలీయా రాజులకు, నకలసామ్రాజ్య ప్రతినిధిసభలయందును గౌరవింపబడెను. స్వాతంత్ర్యముకై ప్రయత్నించు, దేశముల నెల్లప్పుడు సాయము చేయ ముందంజ వేయు ఇంగ్లాండు, ఫ్రాన్సుల నేమి హుటమియు; ముగ్గావాన నాస్ట్రియా కలకు కత్తులకు బలి గానిచ్చిన ఇటలీయల పరితరక్త ప్రవాహమున; ఎల్లగు, సుఖతానా పూర్తుల చేయు 'మాజీ' యువస్వాసములు, గారి బాల్ గవీరవాళ్ళములు; కర్మిల్ ఎయ్యకుల్ రాజమర్దుల నూరాలోచనము; అన్నిటికన్న మిన్నయై, తంత్రములకు స్మరణీయంబు కేరీ ప్రధానిగా రాజనీతి కోశము, నిర్మలదేశాధిపతియను; ఈ మహాభక్త కార్యాచరణకు దోహదము.

ఇటలీకీరాత్తర్, పీడ్మంటు రాజ్యముఖ్యపట్టా మకు బూర్జువా నగరమందలి, కేరీ, భవమున మన కథానాయకుడు, 1870 సం. ఆగస్టు, 10 వ తారీఖున జన్మించెను. (కేరీ) యను మధ్యవంశసంజాతు డరిటచే, కేరీ పది వత్సరముల పొందుమున, బూర్జువానగర, రణవిద్యాశాల లోఁ జేర్చుకొనబడెను. మామూలుబిడ్డలకు, గణితశాస్త్రమున బలి పొందినతలవన, త్వరలో, పై న్యముల నుద్యోగియై యొక్క. కాని, కొలంకాలమున, భారాజాంత్ర జ్ఞానం నీ పేర్లకు ముగ్గును, పైరకృత్తి, తన బుద్ధిశక్తి, చాటు చుండు మధ్య కథా యెంచి కాటోలు మైకోర్యోగము

వదలి, స్వగ్రామమున 'లె' యను పదవాల్గు వత్సరములు నెమ్మదిగా గడపెను. వ్యవసాయమునం దెక్కువ యభిరచిల నాడెయ్యెను

కేరీ జీవితమున దీక్షలను కృపాగా పోషించు ను ను తలఁచుచుండ యింగ్లాండు, ఫ్రాన్సు వేతముల దెక్కు మాముల దృష్టిని ఆయా దేశముల రాజ్య వ్యవస్థ సాంఘిక, ఆర్థిక నియములను శ్రద్ధతో పరిశీలించెను ఆయన, ఇంగ్లాండులోని ప్రతినిధి పరిసాలవాభివృద్ధి (Representative Government) గాంచి హృదించెను. తాను గూడ పీడ్మంటు రాజ్యమును, ఇటలీ దేశమున భీకర పరివర్తనము (Violent Revolution) లేక యే సర్వాధిపతియనైర్చి దేశనేర నెప్పుడు చేతునా గురి పరకమచెను. పీడ్మంటులో గావకార్యముల స్థితి ఎంతమాత్రమును సంతృప్తికరముగా లేదని నిర్ధారితమైన చాల్సెను ఆస్ట్రియా రాజుగాని కార్యగోచర సభలో మాత్రమే ముగ్గుల నేరగించు మూర్ఖులని గణించుచుండిరి. ముగ్గులను నిష్క్రమ గలవాడయ్యెను, రాజసత్తి తప్ప గుడలటలేనీ కేరీ, దేశ సుఖార్థ కారణముల వల్ల లోలోఁ జేడెయ్యెను. కాల మొక్కరితి గురువలయు' నను లోలోఁ జేడెననిచి, తన సుమము వేచియుండెను.

1847 సం॥ న, పత్రికా వ్యాపకమునకు, ప్రకటన పుస్తక చరకున, కంటకముగా మన్న ముగ్రామము ప్రదత్తులు (Censure) పరచింపబడెను. తక్షణమే, కేరీ, బూర్జువానగరమున కేరీచి, 'సెనాట్ మెంటో' అనుపత్రికను స్థాపించెను. ఇటలీ స్వాతంత్ర్య, సమ్మేళనముల సాధించుటకై ప్రతిపాదింప బడిన యుద్ధమును నేటికి, ఇటలీయలచే నీపత్రికావాదులనే న్యాయపరంబు బహుమన్నది. పత్రికాదేశములు "స్వాతంత్ర్యము, స్వదేశసాయములకు ప్రజలకు నైకమత్యము, మున్నగు" అ, కేరీ చూచుచెను.

తమవారి సంపత్నమున దేశమందెల్లడల పరివర్తనములు విజృంభించెను. మాత్రరాజ్యాంగ నిర్మాణము కొంత, ఇతర ప్రాంతవాసులలెనే, పీడ్మంటు ప్రజలకు ప్రభుత్వముల చేయసాగిరి. 'మంచివాడై'ను, మనోభక్తులును, దీక్షకు, సంతకలేది, చాల్సెను ఆస్ట్రియా ఎట్టకేలకు సమ్యక్తించి చట్టముల బ్రటింగెను. ఇతియకాను, తుమ్మలకు, నితర ఇటలీయక రాజులలె సుమము వారకింతనే చట్టములు గద్దుచేయక, తనవాక్య, పరిపాలన చేసెను గౌరవ నిధులకు కావాయి వంశముల హాక్కింపునిబోలు సత్వసంఘము గవా!

ఇంతలో, మిలాడ్ పట్టణ ప్రజలు, 'ఆస్ట్రియా' మీద తిరుగబడిరి. దుర్గతములతో మునుపల సత్ప్రయత్నముచే నోడించి, పారదోలిరి కాని, ఆస్ట్రియా నై న్యము లభివృద్ధి ముగా నీయురి 'ఇది నేముల కేలే'చెను 'మిలాడ్' వాను బ్రెయిడియు లతియోగము గాఁ జేరి, కేత్రపై న్యములసంఖ్య అధికమగుటచే, నిధితక ఆస్ట్రియాను జూపిరి. ఈ వార్త మనో వేగముతో ఇటలీదేశమందెల్లడల వ్యాపించి, దేశస్వాతంత్ర్యము పోరాడుటకై, ఇటలీయములు తొందరపరకడములుగా మిలాడ్ మార్గమున జయమందిరి పీడ్మంటు ప్రజలగూడ 'యుద్ధ సన్నాహముల' చేయుచుండిరి. 'ఒకరిమీద మెనకు జాగుచేయుట' 'పూర్వపాప' మనకు నిట్టి యమాభ్యసయమున నై యున్నది.

జాను, మంత్రమును ఆ ప్రయోజక ఆశాదనలతో కాలము కృపాపుష్పముల దాది కేరీ యిటువలెయ్యెను. అతి తివ్రతరమున, సుమమే కై వ్యమించు, నై న్యములకుతలు మే దాడి పెడలలెనియు, అతిదారుణముగ (వ్రాన్), మంత్రవ్యము నొప్పించి ప్రజ నుత్సాహపూర్తులజేసి, సుమసన్నానాంబు గావించెను.

ఆస్ట్రియా సామ్రాజ్యమునకును, ఇటలీయనులకును జరిగిన యుద్ధవిషయము సంకుచితము టవనసరము. ప్రజా నిధులకు నేనానాయకులు లేమిజేసియు, ఇటలీయనులలో సంకెటలనాయకు మొదలటలేనీయు, ఆస్ట్రియా, సంపూర్ణ జనుమనొందెను చేతులార, ఏమధుసంధిచేయు నిష్క్రమ లేనివాడై, చాల్సెను ఆస్ట్రియా రాజు, 'నోవారా' నగరమునకు తన మాణిక్య ముకుటయు, 'విక్టర్' ఎయ్యకులు 'కేరీ' రాజున కరిప్పించి, స్వదేశమును విడవాడి, సోమ్యుల్ దేశము నందు కొన్ని మాసము లెటో తలచాడుకొని, కాలభర్మయ నొ. డెను.

ఈతరతో, నిటలీ మామ్రాండుం దస్తమించి, 'లె'తానా వాను, 'వై'యు, 'అ' కారుమములు దేశమంతయు నానరించెను. అట్టి సమయమున, సింహాసనాసీందయు 'విక్టర్' ఎయ్యకులతో రాజామరనిస్థితి యెట్లుండెనో విమరులే యూహింపవచ్చు. నిజము కాకపోయినను, అకడాస్ట్రియా నక్షా పాతి యని జయలమకొనుచుండిరి. రాజ్యమునకు వచ్చిన లోలుదొలినే, దేశము కష్టవిషయముగాఁ బరిగణించబడు సందర్భే యవలసి వచ్చెను. అపజయకారణంబుచే సంతకు షీణించియున్న రాజధర్మి ఈసందర్భే మామ్రాండుయ్యెను రాజునెడ ప్రేమ, విశ్వాసములు గలిగి కష్టకాలము; దేశమును పాగుపరచగల రాజనేరకు లేదు లేరె సందర్భ అసమ్యక్తమని ప్రతినిధి సభ యట్లహాసము చేయవడగెను.

పిన్నవయస్కుడైన, రాజు, తెలివి తేటలతో, కాలము గుణ్యముగాఁ బ్రయత్నించి, దేశమును కాపాడెను. ప్రతినిధి సభ ను తొలగించి, ప్రజల, నుదారబుద్ధితో దళుల సాయము గండు వడెను. ఆస్ట్రియా వాన, పీడ్మంటు రాజ్యచట్టముల రద్దుచేసికొని సందర్భ యందు కొంత మేలుచేసెదమని తీసుకుంటుండె పిన్నవయస్కు, పితృవాక్యపరిపాలనజేసిన రాజీతడేమని జ్ఞప్తియందుకొని ప్రజల సందర్భ కొడంబడిరి సంతోభములేమండ జగెను

అటుపిమ్మట, కొన్ని దినములలో, మతాచార్యులకును, మంత్రవర్ణములకును వాదప్రతివాదములు జరుగ నయ్యెను. అప్పుడు, కేరీ, మంత్రవర్ణముల యభిప్రాయమే అయకరణేమిబా, అత్యుత్సాహముతో నుపన్వసించెను. ఆతని పలుకులత్యాగముతో వికల సభాసమలు, కరతాళధ్వనులచేత మాయానాదమును, సమ్యక్తము వెలిబుచ్చిరి. కేరీ, దేశోద్ధరణజేయగల మహారీయుడని యందగుకు తెలిసికొనిరి. కావున, వెంటనే ఆరంభ సేద్యవాణిజ్యాంగ మంత్రిగా నియమింపబడెను మనవటి వత్సరము, పీడ్మంటు, కోశాంగ మంత్రి యయ్యెను.

ఇది కేరీయొక్క జీవితమున ప్రథమభాగమును, ఇటలీ సమ్మేళనమున కురురాపూము నై యున్నది.

నలులను దోమలను నశింపజేయునది కాటోల్ పాడరు

మనుష్యులకు వరప్రసాదము దోమలు, చీమలు, చీగులు, చీమలు, చీగులు మున్నగు పురుగుల బాధలనుండి తొలగింపబడుదురు. ప్రపంచప్రసిద్ధివిడిసిన జపాను నాచీ త మూగుచేయబడినది.

చీమలు, చీమలు, చీమలు, చీమలు మున్నగు క్రిములుబుట్టించు పురుగులను నశింపజేయునది.

కాటోలు వత్తులు

దోమలను, చీమలను నశింపజేయును పారదోలును. 240 కణ్ణులుగల పెట్టె 1-కి అ 12 మీ ఆహారపదార్థములకు చీమలు, పడకటిండ్లనుండి నల్లులు, దోమలు, పుస్తక కీడిలను చినుటలనుండి కాపాడును. పేగు, పైథాయిడ్ మలేరియాగోగములు రావండ కాటోలు నిన్ను కాపాడుచుండును. ఒకసారి ప్రయత్నించినవారు అదిలేక నిమిషమైన నుండ నేరరు. అనేక వస్తుప్రదర్శనములందు అనేక బంగారుపతకములకు గొప్ప బహుమానములకు పొందినది అజుమి అంతు కంచెని, ఒకాక, జపాన్ వారిచేత మూగుచేయబడినది. పాడరు పొట్లములు మాదిరి చూచుటగూడ కొరవో పంపబడును. పల్లెటూళ్లనుండి వ్రాసినవారు తమ చిగునామా, పోస్టు, జిల్లా, విడివిడిగా వ్రాసి చరలయును. పోలు పేజెంట్లు :— టి. హర అండుకో 16 చై నాగబాగు గోడ్డు, మదరాసు.

వృత్తాంత లేఖలు

బారువ వార్తలు.
(ఒక విలేఖనుని యొద్దనుండి)
కాలమానము.

బారువ ఆగస్టు 6:—వారువ దినుసులనుండి మబ్బుగా నుండి కొద్దిగా వర్షించుటచే రయితులు కరిచేట దమ్ములు ప్రారంభించినారు.

కట్టదగలు దొంగతనము.

కడచిన బుధవారము నుధ్యాహ్నము నుమారు ౧౧౦ టకు శ్రీ జనార్దన పాడి మల్లారావు వారి మేడ మీద బీరువలో నుమారు రు 800 లు ధనమును కొంత బంగారము ను నుండెను. గుమస్తా భోజనమునకు వెళ్లి తిరిగి వచ్చిచూచు సరికి తాళములు బ్రద్దలగొట్టి ధనమును చోరులు అపహరించి నట్లు తెలియవచ్చుచున్నది.

బాలికా పాఠశాల.

నుమారు సంవత్సరము క్రింద స్థాపింపబడిన యీపాఠశాలలో 60 బాలికలు ఉన్నప్పటికి ఒక్క యాపాఠ్యా యాదు మాత్రమేయుండెను. అందుచే బాలికల సంఖ్య క్రమేపి తీరించుచుండెను. ఈనెల తే 1 ది మొదలు వేరొక యాపా ఠ్యా యాదు నియమించినందున పాఠశాల యభివృద్ధిసొందు నను టకు సంకేపము లేదు.

నరసాపురము వార్తలు.

(స్వకీయ విలేఖనుని యొద్దనుండి)

సామెట్టిల్ల కలపు.

నరసాపురం ఆగస్టు 11:—ఇక్కడ పొట్టుఆఫీసులో వారువకోజులనుండి బిల్లులు కార్డులు అమ్ముట కొంచెము హెచ్చుతగ్గుగా కట్టివెట్టివారని చెప్పవచ్చును. ఒకరూపాయి బిల్లుకావలెనని అడిగినకాని ఒక ఆర్థాబిల్లు ఇచ్చుటలేదు. వైనుండి యింకను సరకు రాలేదని చెప్పుచున్నారు. అందుచే ప్రజలకు మిక్కిలి కష్టము కలుగజేయుచున్నది.

వై. యెస్. కేవి. నాటకసమాజము.

ఈనాటక కంపెనీవారు మొన్నటిరోజు గయోపా ఖ్యానమును ప్రదర్శించిరి. వేసినవరు ఆంధ్రమండలములోని నాటకము కంపెనీలు చాలాభాగము చూచితినిగాని దీనికి సరిగా వునది యింకొకటి లేదని చెప్పవచ్చును. మూడుసంవత్సరముల క్రిందట ఈకంపెనీవారు రాజమహేంద్రవరములో నాటకములు వేసినప్పుడు చిలకమర్తి లక్ష్మీనృసింహుగారు మిక్కిలి సం తోషించివారని తెలియుచున్నది. వీరిలో బుద్ధి రాజు బ్రహ్మ నందముగారు వేరుగా వేర్వేరుగదగియున్నారు. వీరియొక్క తెలివితేటలు, చాకచక్యము, వీరియూరిలో నుండుటంబట్టిగా నా అదని గాచిన వెన్నెల యగుచున్నది.

ఒంగోలువార్తలు.

(ఒకవిలేఖనుని యొద్దనుండి)

కాలమానము.

ఒంగోలు ఆగస్టు 7:—ఇప్పుడు తొలకరివాడలు ప్రా రంభమైనవి. కాన వానివలన జలమువచ్చు భాగ్యములేదు. దొంగతనములు.

తిరిగి మాయూరిలో దొంగతనములు ప్రారంభమైనవి. ఒంగోలులో నశేతులు పోలీసు అధికారులున్నారుగాని ప్ర యోజనము కనుబడుటలేదు. పోలీసువారింకను అత్రధవేసిన, దొంగతనము లింకను ప్రబలమగును.

కటములను తెరచుట.

నిన్నటిదినము న్యాయవాదులగు కే. పున్నయ్యగారు శ్రీశ్రాద్ధచక్రవర్తిగారియొక్కయు మేరరాణిగారియొక్కయు చిత్రపటములను హైస్కూలు సభామందిరములో బహిరంగ పరచిరి.

ఒకభాషావిషయక సభ.

నిన్నటిరాత్రి హైస్కూలుభవనములో, పండితముక్తి నూతలపాటి గోపాలకృష్ణయ్యగారి యాజమాన్యముక్రింద భా షావిషయమువారు ప్రధమసమావేశము జరిగినది. ఆ సేతులు బాగుగా నుపన్యసించిరి.

ఒక దాదాణ కార్యము.

ఒంగోలునకు మూడు మైళ్లదూరమునకున్న త్రోవగుంట అను గ్రామములో మొన్న రాత్రి ఎనిమిదిగంటలప్పుడు నుబ్బి రామయ్య అనుబ్రాహ్మణుని గొడ్డలితో తలమీదను మెడమీ దను ఒక కాపుకొట్టెను. దారుణపు గాయములు తగినవి. ఆ యన బ్రతుకుట కష్టము.

తాళ్లపూడి వార్తలు.
(స్వకీయ విలేఖనుని యొద్దనుండి)
కాలమానము.

తాళ్లపూడి ఆగస్టు ౧౧:—నిరుడు దీనికి పరియార్థకు చందాదాడుండిరి. కాని ఈ యేట సంఖ్య తగ్గినది. సగుటున దినమునకు ర రు పాఠకులు వచ్చుచున్నారు. ౧ దిన పత్రిక, 3 వార పత్రికలు ౧ పత్తి పత్రిక ౧ మాస వార్తా పత్రిక ౧ ఇంగ్లీషు పత్తి పత్రిక ౧ మాస పుస్తక పత్రిక కలసి రాత్రి కలు మాత్రము వచ్చు చున్నవి. మాడపేట, భద్రాచలము, అమలాపురము గ్రంథ భాండారముల వారు మా భాండా గారమున కుచితముగ దనుడేసిన పుస్తకముల నిమిత్తము సభ్యు లు వారియెడ కృతజ్ఞులయి యున్నారు. వెదకండిపాడు వాస్తవ్యులగు టి. కేశవరావుగారు పంపించిన పుస్తకము చేరినది. వారి కనేకవందనములు. కావ్యదర్శి ఆంధ్ర వాల్మీకి రామా యణమును దినముల వెంబడిని చదువుచుండెను.

ధర్మసభ్యము.

2. ఇక్కడ భోజనము పెట్టబడుచున్నది. కాని ధర్మ ఘాటు తగినంత శృద్ధగా వసూలు పరుపబడుట లేదు. ఇందు లో కొంతభాగము పుష్కలం దా గారమునకు దయచేయఁగలం దులకు గాగియుండు ప్రార్థితులు.

ద్యుతము.

3. ఈ గాగియులలో రెండుమూడువోట్లు వేకమీద డబ్బువెట్టి యాడుట యెక్కువగా నున్నది. దీని విషయ ము గాగియాధికారులు తలశృద్ధ తీసికొని వలసియున్నది.

వాడ్మింటన్ కోర్టు.

ఈ :డను ఏ కోర్టు కట్టికట్టబడి 2, గాని తిరిగి ప్రార్థించి యుపయోగింపబడుచున్నది. బి కోర్టు పూర్తిగా మూసిజేయబడినది.

భీమవరము వార్తలు.

(ఒక యాపరిలేఖనుని యొద్దనుండి)

కాలసితి.

(1) ఈ యేట తొలకరివాడ లధికమవుటచే, అప్పు డప్పుడు మురుగు నపుడు కలిగి పల్లపు భూములు జలాశ్లవ మగుట వల్లకు గోదావరి పడవుటి డెబ్బలో మురుగు కాలువ లధికముగా నుండుటయు అవి తగినమరమ్మతు కావడక పోవు టయు మాత్రమే గాక ఈ డెబ్బలో గర్భణలో పుండువలె నున్న యాద్రకాలువ వరద అధికమై గర్భపడుటవల్లను, కొన్ని భూములు సాగుకాక, ముంపుచే నల్పియున్నది. తక్కిన భూ ము లన్నిటిలో ఊడుపులు ముగింపు కావచ్చినవి. వరిచేలు సా ధారణ స్థితిలో నున్నవి. కరువుల ఆశోగ్యస్థితి అంతగా చెడి నాలేదు. జరులు గ్రహణి జ్వరము మొదలగు రోగములచే పీడింపబడుచున్నారు. మహావికము లచ్చటచ్చట కలవు. ఆపర దినములు, చమురు దినములు, ధరలు తగ్గలేదు. ధాన్యపు ధర చురుకుగా లేదు. బాం గాడ, వెడతమరు, భీమవరము, శీశవి. గ్రామములలో ఈనడుమ సర్పదప్తముచే, నలుగురు మృతులయిరి. వారిలో శీశవిగ్రామ ములో నొకకాపు, రాత్రికళ్ల స్నానముచేసి, బట్టనిడిచి మరయొక బట్టకట్టుకొని, భుజించి, పరుండేనట్లును, బాడ్డుపడ్డ నేడ్తో కట్టినట్లు మెళుకువకలిగి,బట్టనిడిచి దులదగా, కొద్దిపాటి మామెరుగుడను నాతిపాము, దానిలోనుండి పడిట్టును, దాని నాతకుచుపి తిరిగిపరున్న అరగంటకే, ఆతడు మృతుడవయి నట్లును తెలియుచున్నది.

డి. మునసపు.

మా డి మునసపు, ఆర్. శ్రీనివాసాచార్యగారు, శాంత స్వభావులు, యౌషికతో వివేకవని తెలియుచున్నది. ఘములు జాస్తి అనుచున్నది. విచారణ (కొంచెము) మందగతిగా నున్నది, తాజేవార్లకు నొకదృష్టితో నాచుచుండు స్వభా వముగలవారని వివటచే, తాజేవార్లు ప్రజలకునల్పి పిప్పిచేయు చున్న దుగ్గతి క్రమముగా తొలగిపోవునని, ఆశ వొడము చున్నది. వీరికి నిష్పక్షపాతముల, న్యాయైకదృష్టిని, ఫరీకలనా శక్తి, వ్యక్తిత్వాంతర్వయిక, కెంబొందించుటకు, సదాభిగ రంతుని ప్రార్థించుట ప్రాజ్ఞుల ధర్మమని విన్నవించెదము.

కరణముల కష్టములు.

మాతాలూ కా తహశీల్దార్, ఎస్. గంగారావువారము రుగారి కృతచారస్థితి, ప్రజలకు విశేషము తొందరకలుగ జేయకున్నను, గ్రామోద్యోగస్థులలో ముఖ్యముగా కరణములు వారివారి గ్రామములలో, కాపురములు లేవకుంటును గూర్చిన విషయములో వాద్యుష్టి అధికముగా పొందించినము, అు యచే తిళ్లపూడి, నల్గొండరాజపురముగ్రహారము, గ్రామముల కరణములకు తొలగించినయు, ఇంకొందరు తొలగింపబడ నున్నారనియు, దెలియుచున్నది. వాసయోగ్యములేక, కులము వారితోడ్బాటులేక, స్వగ్రామమునకున్న మీలేక, 3, 4 యుల్లలోపు దూరమునగల, చురయొక గ్రామములో బికకాలము నుం డి యిండ్లుకట్టుకొని, కొద్దిగా ఆస్తిసంపాదించుకొని, నిదసింది యుండి యొక్కరితిని సర్కారుపనులకు నెరవేర్చుచున్న కర ణములకు, దురదృష్టగతి ప్రాప్తిచెకాబోలు ఒకగాగియును పొందరీహద్దు, 3, 4 యుల్లు కలిగియున్నప్పుడును, పట్టణము లలో, ఉద్యోగీయుల నివాసగృహమునకు, ఆఫీసులు 2,3 మైళ్లదూరములై నున్నప్పుడును, ఏలోపములేక, సర్కారు పనులు యొక్కరితిని జరుగుచుండగా, తెక్కవార్తయువారు మాత్రమే అయిపనిభారముచే త్రంగిపోవుచు,తక్కువజీతముచే జీవనము జరుగక, పూర్వమువలె నితరమైన రాబితులేమియు లేక, మలమలమండుచున్న కరణముల నుద్ధరింపగోర్చి, ఇండుక విచారించువారు లేకపోవుటయేగాక, మీదుమిక్కిలి గ్రామ ములో కాపురములేకని, వేధించుట కనుకోవనీయుముగా నున్నది. దొరతనమువారు, వీరికష్టనిష్టరములను చక్కగ గమ నించి, దయతో ఆవిధిని తొలగించుటకు ప్రార్థితులు.

విజయప్రార్థనలు.

దొంగతనమువారిడబ్బులు, విధులు, ఎన్నివిధముల పు త్తించినను, ఎన్ని డిపార్టుమెంటు : ధావణముచేసినను, ప్రజల యొక్క డేమాభివృద్ధులు చూచుచుండుటయే, తమ పరిపాల నకు పునాదియై, మొదటిధర్మమని గ్రహించివారని పలువిధ ముల మనకు గలిగిన అనుభవమునబట్టి, బ్రిటీషుపరిపాలన యందు, హృదయపూర్వకమగు మనభక్తిని సామాన్యుల మొదలు, ప్రాజ్ఞులవరకు దెలిసికొనియున్నట్లు ఎల్ల జేతముల వారును అంగీకరించుచున్నారు. ఇప్పటి విరోహానంగ్రామ మున మేలైకచల్లని, మన ఇంగ్లీషు సామ్రాజ్యమునకు త్వరలో జయము చేకూరుటకు ఈనెల 4వ తేదీన, అచ్చటచ్చట ఈ ప్రాంతములందలి ప్రజలు, ఈశ్వరారాధన చేసినని దెల్పుటకు సంకల్పించుచున్నారు.

గబురిజస్ట్రార్లు.

ఈ తాలూకాలో, ఉండి, భీమవరముగ్రామములలో సబురి జిస్ట్రార్లు ఆఫీసులు బున్నవి. ఉండిలో ఆఫీసు వెట్టిన దరిమిలాను కొల్లా లక్ష్మీనరసయ్య నెట్టి బి. ల్. గారు. ఎక్కువకాలము సబురిజిస్ట్రార్లుగా నుండిరి. వారికాలములో,

క్రాంత రీతిని అనుసరించి చేయుబడినది. కామినీయా ఆయిల్.

రిజిస్టర్లు

ఏ శ్రీలంకు తమ వెంట్రుకలు నుండరముగా ఉంచుకోవలెనని,రాలిపోవుటమానవలె నని, బజారులో దొరకెడు నూనెలనువాడకూడదు. ఎందుకనిన వెంట్రుకలు యేకారణము కల్ల రాలిపోవుచున్నవో అది తెలియనిమాదిరి తయారుచేయుచున్నారు. ఈసంగతి శ్రీలు అలోచించవలయును. ఈ కామినీయానూనె మూలికలనుండి నూతన సంశోధనప్రకారము తయారుచేయబడియున్నది. ఈనూనె వెంట్రుకలనురాల్చు పురుగులను నశింపజేయును. దాని వలన వెంట్రుకలు రాలక తిరిగి పెరుగుచుండును. ఈనూనె వెంట్రుకలను పట్టునలెన్నుక చేసి మెదడును చల్లగానుంచుచున్నది. ఈనూనె విద్యార్థులకు ఒక వరదాపమైయున్నది. ఊరుపేరు తెలియని యెటువంటి పల్లెటూరివానికినూడ కామినీయాలైయు తెలిసియున్నది. దానిని తెలియనివాడొక్కఁడులేదు. అది వెంట్రుకలకు నిగనిగలాడునట్టి సహజమయిన నల్లనిమెఱుఁగు కలిగించి కిరన్నునకు చలువపుట్టించి మెదటికి క్రాంతసాంపుగూర్చి మిక్కిలి యింపము గునానన మిక్కుముగా గలిగియుండును. ఇదిఅన్నిటికంటె ఎక్కువమగుటంబట్టి మెహూరునందు ఒక బంగారుపతకమును, అలహాబాదు వస్తుపదర్శనమం ఒకయోగ్యతా పత్రికయు కొనంగియున్నారు. మతియు మేముకోరకయే వేలకొలదియోగ్యతాసాక్ష్యములు మాకు వచ్చుచున్నవి. కామినీయాలైయుమొక్క గుణమును పరీక్షించుటకు అరదాస్తాంపు

పంపినయెడల ఒకసారికి ఉపయోగింపదగినంతమాత్రముగల ఒకబుడ్డి తెలయు ఇనాముగా పంపబడును. వెల సీసా 1-కి రూ 1-0-0 మూడుసీసాలకు 2-10-0 వి. పి. ఖర్చులు వేరు. (ప్రతి చిల్లరముకాణములలో దొరకును.) సోల్ ఏజంట్లు:—ఆంగ్లో ఇండియన్ డ్రగ్స్ అండ్ కెమికల్ కంపెనీ, నెం. 153 హుమాయున్ నగర్, బొంబాయి. మద్రాసు ఏజంట్:— మేతా పురపత్రమ్ మూర్తీ, నెం29, చైనాబజార్ రోడ్, పూంజిడినమిషము, మద్రాస్.

కొందఱువలె, తమకు లంచములకొరకు బాధించి ప్రయత్నములు చేసి, అవిచారణకాది కొట్టివేయుచును. వారిని బహుముఖము చేసిరి. నియమములను బి. కో. దండపాటిగాన దడుచేసిరి, వారికాలముగా, వారివ్యవహారములను, ప్రజలకు తెలుపజేసిరి. కాని అట్టివిద్యుత్తు కనుపడదు. వారును బదిలీకాబడిరి. ఇప్పుడు వారి వ్యవహారమును ప్రజల కనుగొని తొందర లేనిదైవము తెలియుటచే సంకేతములు వ్రాయుచును.

విముక్తిపట్టణము వార్తలు.

(ప్రముఖవిశేషముని యొద్దనుండి)

కాలమానము.

విముక్తిపట్టణము ఆగస్టు 10 :—వర్షములు సరిగా కురియుచున్నవి. ఎడమ దిక్కిరి. సుస్థాయులు కరుల పండువుగానున్నది. అటు వ్యాధిలభ్యము పోయినది. కాని కోలుల బాధ తగ్గలేదు. ఇందుకు సర్కారువారి సగుగుకు కోలుయే కారణమో మ్యానిస్టర్ కాలునలే కారణమో ప్రశ్నింపబడుచున్నది. ఈ వ్యాధి కారణముక కారణమో నీ వ్యవస్థలు తగ్గలేదు. ఇందుకు ప్రతిపాదము పారిశుధ్య సంస్థానవాతమి యాలోచించెదరా తెలియదు.

విద్య.

ఇదివరక నేకసారు లిందునుగూర్చి వ్రాయబడినను లాభము కనబడలేదు. ఇందుకు కారణము పత్రికాపతక నిరసనమో గ్రామ ప్రముఖుల తలపథావహా తెలియదు. 'మాడెక్ జాడ' పట్టణముగాక పత్రికయుగాక త్రిశంతు స్వయంకలె నున్న యీ గ్రామమున నింతకు ప్రామాప్యము అభివృద్ధియగు నిరర్థకమే యని కోరుచున్నది. కాని మి. టేవెమెట్ నీతారామస్వామి పంతులుగారి యొక మాత్ర మింకను మా గౌరవము చెడలేదు. వాకడైక కొంత చర్య ఏకీకృతమయ్యే మా నమ్మకము. అటువైరి ప్రకారముకొన్ని పూర్వ జన్మసందేహము.

సంక్రామిక వర్తంతి

దేశస్థిభావములగు ను. బలభద్రుని చెన్నయ్య శ్రేష్ఠిగారి దివ్యము ప్రదర్శించిన రాజ భక్తి రినివరతే తెలియ పదియున్నాయి. ప్రభుమాను ను. సంజీవరావు నాయకుగారు ఊడ ఈ దివ్యము తమ తాదేవారు లందరితో శ్రీ నృసింహ స్వామి వారి యాలయమున పూజ పుష్కారాది నత్తులు లావణ్య మిత్రమండలి వారి నిరంకుశజయమునకై ప్రార్థనల చేయించిరి.

గార్జున గారు.

శ్రీ శ్రీ యూరి మ్యానిస్టర్ డాక్టరు గారికి బదిలీ అయినది. ఈ మధ్యను జట్టినదను వారి రాకయే వీరి ట్రాన్స్ఫరుకు కారణమని ప్రతీతి. ఉన్నప్పు డెట్లున్ను వెల్లొవునపుడు సత్కరించుచు గామియులకు గౌరవము. కావున ను. చెన్నయ్య శ్రేష్ఠి గారిక బంగారు పతకమును వీరికి బహుమతి చేయ బోవుచున్నాడు. అది బహుహాస్యము వార నుకొనుచున్ను వెల్లడి యైనది. ఇంతకంటే బహుశయగా విమర్శించుట కొక కారణమని మామకొన్నారము.

వీరి బహుశయగా వచ్చిన పాపాలుగారి గొప్ప బలములలోని వారియు కనుచుందివారనియు వినికి. మా గ్రామము నోరులేది. కావున వీరిదయకు పాత్రమగునని నమ్ముచున్నాము.

అకాల మరణము.

ఈ నెల 8 వ తేదిని తాలూకాకేసులో గురుస్థాపనచేయుచున్న మామిత్రుడు మట్టెప్పినివా పాత్రుడు విషజ్వరము వలన 24 ఏట వృత్తికొండెని వ్రాయుట కెంతయు చింతించుచున్నారము. ఈతడు విద్యాగౌరవ భవానికారణము శిష్టాచర్యముండక పోయినను ఈతని మృత్యువు ఆశాల్పభావకు చింతాపానుచైనది. కావున ను. నియామకుడు యోగ్యుడు ఉన్న వెద్దలకు ప్రేమాస్పదుడు. ఈతనిగూర్చి యెంతవ్రాసినను తిరిగితిరి. ఈతనికుటుంబము నెడ మాపాకభూతిని దెలుపుచు ఈతని పదితాత్తుకు శాంతిసంగుటకై సర్వేశ్వరుని ప్రార్థించుచున్నారము.

మృగ్నికల్.

ఆనవుత్రి కట్టడమునకును తక్కిన వెద్ద పనులకును కలుయించునను వేయుటకై మా కృషియారు గవర్న మెంటువారిని కోరుట మిక్కిలి యుక్త మార్గము. ఇప్పటికి ఏబది వేల రూపాయలకుపైగా స్పెషలు గ్రాంటు నిలువయున్నది. ఇదియంతయు కెంతెడ్డలో నిరమిత కార్యములకు కన్నుపెట్ట నుద్దేశము పొన్నినవారికలుగుట యోగ్యమైనదే. ఇంజనీరింగు కాఫి తత్వగ్రామ నున్నదను కొంతమా మ్యానిస్ట్రాటికేయిక తీసిపోవును.

విజయనగరము భీమునిపట్టణము కోడ్డు.

ఈ కోడ్డు మిక్కిలి బాధకరముగా నున్నది. విజయనగరము భీముని పట్టణమునకు రైల్వే వేయుటకు వలసపడదని కఠినముగా తీర్మానించుకొనిన జిల్లా బోర్డువారు యీ కోడ్డు మరమ్మత్తు చేయుటకుకూడ వలసపడదని తీర్మానించుకొనినో జిల్లాకంత్తుకు ప్రాతినిధ్యమును జరుపవలసినవా రగుటచే ఈ పనియారుమైకోడ్డువారికి స్వల్పముగా నోచినదో మ్యానిస్ట్రాటికేయికలన వనూలు కావలసియున్న చోటిల్ల భాగములు అందకపోవుటచే మారివేసికో తెలియదు.

(ఇతర విశేషముని యొద్దనుండి)

మిషన్ సెకండరీస్కూలు.

భీమునిపట్టణము ఆగస్టు 10 :—వైస్రూలులందు జీతము తెచ్చుచేయుబడినను జేరుగా మిషనువారు "ఎలిమెంటరీ హైయరు క్రేడు స్కూలు" నొక కాని స్థాపించుటచే బీదలకు ముందుకంటే గొప్పపనుదాయముగా నున్నదని వ్రాయుటకు మిగుల సంకేతించుచున్నాడు. స్కూల్ ఇన్ స్పెక్టరుగారు రాష్ట్రపర్షాదొర గారు వై కెకండరీస్కూలును తినివేసి వ్రాసి పంపిరిమార్కులు మా గ్రామస్థులందరుకు తెలిసియుండవచ్చును. ప్రశ్నల నకు గుట చేసినదని ఒక ఆసిస్టాంటు టీచరుగురించి ఆ యన రిమాన్సు వ్రాసిరి. అన్ని స్కూల్స్లోను ఉన్నత క్లాసులలో ప్రభుమోపాధ్యాయుడే ఇంగ్లీషు మొదలగు సబ్ జెక్టులు చెప్పటకు తీసికొనుచుండ వై కిమార్కులను పొందిన ఆసిస్టాంటు టీచరుకు ఉన్నత క్లాసులకు ఆ సబ్జెక్టునే యిచ్చట కనుకోవలసియును. వీరితరహావారి పద్ధతుల ప్రకారము సెకండరీస్కూలులనకు గ్రామ్యయేలు ఉండవలసిన విధి. అట్లు జరుపక స్వలాభాపేక్షచే విద్యార్థులలన సరియైన జీతములు వనూలుచేస్తూ పద్ధతుల ప్రకారము గ్రామ్యయేలు టీచరు యుండకపోవుట కను విచారకము. విద్యార్థులకు సరియైన ట్యూషనులేదు. కొంతకాలము వారు శ్రద్ధతీసికొని తగినటిచరుకు వెట్టుటకు నిష్పంధముచేయుదురుగాక!

పాలీసు ఉద్యోగులు-వోరిం

ఎంతయో కాలమునుండి వొంగతరములంటే యెరుగని మా పురలక్ష్మికి దొంగలబాధలు తలపించుచున్నవి. ప్రజల హృదయారామములు భయముచేడబొందుచున్నవి. ఈమధ్యను జేటూరు అప్పల నగరయ్య, బొడ్డు నీతారామయ్య యను కోమట్లయిండ్లలోనున్న లోకలు ఘాతుక చర్యనీకురుగారి యింట్లోను దొంగతరములు జరిగినవి. ఇదిరరలో జరిగిన విజయనగరము త్రోవలోని దొంగతరముకూడ నిలువనే. మాపాలీసు వారు వైవిధ్యముల గురించి పాటుపడకంకుట కనుకోవలసియును. ఇట్టి ఘోరములకు దొంగతరములు వగయిరాలు మా గామియులకు జరుగుచున్ను వాటినిపాటింపక గామియుల ఏలాగునో మ్యానెప్పు కేసులు మాత్రము జాప్తీచేయుచున్నాడు. కావున వైయధికారులు గమనించి ప్రజలభీతిని తొలగింతురుగాక!

సముపేక్షిస్త్రీలు గారు

మాతాలూ కా సముపేక్షిస్త్రీలు ను చెల్లూమాన్యప్రకాశ రావుపంతులుగారు వారికోర్పు రాత్రి 10,11 గంటలవరకు నుంచి విచారణలు చేయుచున్నారు. పాట్రియ కకు నిష్పాదల పాల్పడి రాత్రులు అన్నములేక మలమలమాడు చున్నాన. వేళతప్పక చేతను వంటచేసికొనుటకయినను లేక పూటేలుకు పోవుటకయినను వీలులేకయున్నది. మా సముపేక్షిస్త్రీలుగారు ప్రతిరోజు రూ.50 ప్రకారము 6 గంటలకు ఆయన విచారణ చాలించే ఏర్పాటులుచేసి పుజలయొక్క కష్టములను బాపగలండులకు పూర్తికర్తయున్నాము

సూతన గ్రామకంఠాభివృద్ధి

[ఒక యువవిశేషముని యొద్దనుండి]

III

పూర్వము గ్రామము లేప్రకారము కట్టబడిననో ఇప్పుడే ప్రకారము కట్టబడుచున్ననోకూడ కొంచె మి సందర్భమున చర్చనీయమని చెప్పవచ్చును. పూర్వములకు శాసనమో రూల్సు తెలియనరీయు అంతచేత ఇప్పుడు మనము గ్రామములో జామయ్య పాతిశుధ్య లోపములందుటకు ఆదయే కారణమనియు ఇప్పటి కాలములో కట్టబడిన గ్రామములు నీధులు తీర్చబడి అట్టిలోపములు కలుగకుండుటకు లాన్నదనియు కొందరి యభిప్రాయములు యున్నవి. ఇది ఎంతమాత్రము నిజమనిచెప్ప తగియుండలేదు. పూర్వము గ్రామములు కట్టబడినప్పుడుకూడ అనేకసంఖ్యలు అలోచించి కట్టబడినటులనే కనుపించుచున్నది. ప్రతి గ్రామము చాల ఎత్తు ప్రదే

శములోనే కట్టబడినది. ఏ గ్రామము మాచినను దాని మట్టు పట్ట నున్న భూములకంటే మిక్కిలి ఎత్తుగనున్న సంగతి మనము కనిపెట్టవచ్చును. ఈ గ్రామకంఠయంతయు సమాహము మీర ముందుగా యెత్తుచేరి, తరువాత వీధులేర్పాటుచేసి అటు తరువాత నివేశనములు ఇచ్చినట్లు కనుపకుచున్నది. ప్రతి గ్రామమునకు అధమము ఒకటి కెండు చెరువులు మనము చూడవచ్చును. ఈ చెరువులు మంచినీళ్ల సదుపాయమునకు మాత్రమే త్రవ్వబడినవిగావు. గ్రామకంఠయంతయు యెత్తుచేయుటకు కావలసిన మన్ను ఈచెరువులనుండి తీసుబడినదని చెప్పవచ్చును. గ్రామకంఠము బాగా యెత్తుకలిగిన గ్రామములకు గొప్పచెరువులుగలవు. కొన్ని యెత్తుగల గ్రామములకు చిన్న చెరువులుగలవు. కావట్టి పూర్వము గ్రామకంఠములు యెత్తుగయుండుటవలన మంచిగాలి తగులుటకును, వడభయము లేకుండుటకును వన్ పునరుత్పత్తి ముగ దిగిపోవుటకును ఈ కారణములచేత గ్రామపాతిశుధ్యము బాగుగకుండుననియు సమాహీని గామకంఠములు యెత్తుచేయుటండా గ్రామములు కట్టియుండలేదు. ఇప్పుడు కట్టుచున్న గామములు సమాహీని ముందుగ నెక్కడను ఎత్తుచేయుటకు టలేదు. ఏలపుధూమిలో గామములేర్పాటుచేసినను యింధుకట్టు భాగములు మాత్రము కొంచెము ఏగోతులోపెట్టి ఎత్తుచేసి యిట్లుకట్టుచున్నారని గ్రామకంఠయంతయు పూర్తికెత్తుచేయుటకులేదు. అందుచేత యిప్పటి గామకంఠము ఒకచోట గోతులు మరియొకచోట పల్లములు వోకచోట డిబ్బలు కలిగియుండి, ఒకయిల్లు మిక్కిలి యెత్తుగను, మరియొకయిల్లు కల్లుగను, వోకయిల్లు మధ్యస్థముగను అనేకవిధములగు నుండుటకు కారణమగుచున్నది.

పూర్వపు గామకంఠములు యెత్తుచేయుటలో అప్పుకు దగ్గరము భగ్యవెట్టి యెత్తు చేయించి నలుల కలుపించు గామియులందరు సమకూడి చెరువులు తగ్గిన్వి అమట్టితో గామకంఠము ముందుగ యెత్తుచేసి తరువాత యింధుకట్టి యున్నాడు. ఈ సంగతి వలన అప్పుడు గ్రామములలో ఎంత వికమత్యము కలిగియుండెనో మనము గ్రహించగలిగియున్నది. అట్టి విమత్యము ఇప్పు డెక్కడను కానరాదు అందుచేత గామసమాహీని జరుగ వలసిన పనులన్నిటికి దగ్గరము కొవలసి వచ్చినది. ఆ దగ్గరము పోవచేయుటకును ఆపనులు జరిగించుటకును మరి కొందరు కావలసి వచ్చిరి. ఈ కారణములచేత ఇప్పుడెక్కడును చేయుచు మాక గామకంఠము పూర్వము ఎత్తుచేయుటకు గామియులు యిండ్లస్థలముల యెత్తు చేయుటకును, గోడలను కావలసిన మట్టి నిమిత్తమును, మంచినీళ్ల సదుపాయ నిమిత్తమును గామియులకు నొక చెరువు త్రవ్వించుట మిక్కిలి మనసరమని చెప్ప తగియున్నది. ఇట్టి చెరువులకు తగినంత పరిమితమును తప్పక వదలిపెట్టవలెను. పూర్వపు గ్రామకంఠములయెత్తు అధమముగా సగ జనులకుతెల్లవలెనంద కాగ్రామకంఠము పూర్వములు వదలిపెట్టియున్నట్లు పూర్వపు గ్రామములకు ఇప్పుడు మామవారందరు వస్థగొనక తప్పదు. ఈ కాగ్రామకంఠ యంతయు ఇప్పుడు కలిపిందరి చెప్పవచ్చును. అందుచేతచాలా గ్రామములలో పాముఖానకు పోవుటకు తగిన స్థలము వొరకక అనేక యిల్లులకులకు పనుచున్నాడు. గ్రామములన్ని కాగ్రామములకును అనేక విధముల పౌఖ్యములకు ఇప్పుడు ప్రాత్రగ కట్టు గ్రామములలో ఇట్టి స్థలములేక చాలా యిల్లులకి వకుచిందులు మామచున్నాము రయుకులు పొలుకులకు నివేశముల నిచ్చించువలసి ఆ రయుకులు ఇండ్లదరు గరు కంచెలవేసి, అనేక యిక్కట్లకు పనుచున్నారు. కనుక ఇప్పుడు కట్టబోవు ప్రాత్ర గ్రామములలో గ్రామములన్ని అధమము 30-40 గజముల భాగీ స్థలము తప్పక గ్రామ సమాహీ నిమిత్తము వదలుట మిక్కిలి యావశ్యకమని చెప్పగలిగియున్నది. పాముఖానకు తగిన యేర్పాట్లు చేయుట యుభయ పక్షే చెప్పవచ్చునని. ఇక కావలసిన లేదుల విషయము కొంత చెప్పవలసియున్నది. ఈ లేనము అనక సరకుని కొందరి అభిప్రాయము. శానిటరీకమిషను గారు ఈ సమయంకుట ముఖ్యమనివారు ఏర్పాటుచేసిన స్టాండర్డుస్థానలలో కనప్పనను ఇప్పుడు కట్టుచున్న కొత్తపేలలో దీని తీసివేయుచున్నాడు. పాకీవాన్సు గామియులలో ఇండ్లలోని చెత్త యాడెత్తు యింధులలో వేయుటయు వాన్సు తీసికొనిపోవుటయు తలపించును. వీధులేని గామియులలోకూడ వీటిలో చెత్త వేరుకచ్చును గయుకులు ఆచెత్తను అన్వెషింపుకు తీసికొని పోయి పొలములలో వేసికొన వచ్చును. పశువులు దొడ్లలోని కీమాన్సును రాకపోకలు చేయవచ్చును. పత్రియింటి కిసందులన గలుగు లాభములు మొకుగకుక దీనిని తవప్ప యందుకు టుల ఏర్పాటుచేయుటయు ముఖ్యమని చెప్పగలిగియున్నది.

విషయానుక్రమణిక.

కేవల ప్రధాన - ఇంటిపేరు మేళనము	2
ప్రధాన తేలికలు	8
సామాన్యము కంఠాభివృద్ధి	4
సామాన్యము	5
ప్రధాన వ్యాసము	
సామాన్యము	6
విశేషము	7-8
విశేషము	9-10
యంత్రము	11
ఇంటిపేరు మేళనము	12-12 న 12 2
సంస్కారము	13
బాబులు, మగ్గుల బడిములు - అందరినీ జూరము	14

ఆంధ్రపత్రిక

1915-వ సం॥ ఆగస్టు నెల 15-వ తేది

శుక్రవారము

నూతన రాజ్యాంగస్పృష్టి.

నంగరాష్ట్రమునందలి కాంగ్రెసు కమిటీవారి కోరికమీద శ్రీయుత పృథ్వీచంద్రరావుగారు మాము కోరికగిన రాజ్యాంగ మిట్టిదిగా నుండవలయునని విమర్శించి సిద్ధముచేసిన యొక కిరణత్రము ప్రతికేకు ననుబడియున్నది. వారీకరపత్రమును వ్రాయుటలో మిక్కిలి పరిశ్రమచేసి బాగుగ నాలోచించి వనిచేసినవలెను నిదర్శనము లున్నవి. వీరిమతానుసారము సంస్కారము పైనుండియు క్రిందనుండియు కూడ ప్రాంతము కావలసియున్నది. మేమిదివర కనేకపర్యాయములు సూచించినరీతిని రాజకీయమున గోతరే వెల్లి కమిషను నెడటలు సమన్వయముల క్రింద కోరినకోర్కెను రాజ్యాంగమున కొరుచున్నారు. మన హైందవభూమిలోని ముఖ్యపరంగాలు ఆంగ్లరాజ్యాంగములోని ప్రజాప్రతినిధిసభకు సభ్యుల సంపునర్వత కలవయి యుండవలయునట. పృథ్వీచంద్రరావుగారి ననుసరించి ఇండియా సభయుండనే రాదు. ఇండియా కార్యదర్శియితర కార్యదర్శులెంతయో అంతమాత్రము లోనే యుండవలయును. హైందవ సామ్రాజ్యమునకు నెకరాజ్యాంగసభ యేర్పడవలెను. దానియంగ ర్శియ మిప్పటి ఇండియాశాసన నిర్మాణసభ యొక్క యంగనిర్ణయము జాడనుండ వచ్చును. అందు విద్యాధికుల ప్రతినిధులు మాత్రముపెచ్చుచేర్చబడవలసి యుండును. ఈసర్వహైందవ రాజ్యాంగ సభలో నెక్కువసంఖ్య యెల్లప్పుడు ననధికారులుగా నుండవలెను. ఈసభకు గవర్నరు జనరలు, సేనాధిపతి తప్పకత్తెగిన గవర్నరుజనరలుగారి కార్యనిర్వాహక సభను నియమించునధికారము కలుగవలెను అట్టి కార్యనిర్వాహకులు నైదుగురకంటె నెక్కువ యుండదు. వీరిలో నిరువురు హైందవులు. ఇరువురంగ్లభూమినుండి నియమితులు. ఒక్కరునికంటె ఒక్కవకాక ఇండియా సివిలుసర్వీసు సభ్యుడు. హైందవులకు విద్యాశాఖ న్యాయశాఖలు ఆంగ్ల భూమినుండి వచ్చువారికి ఆర్థిక వ్యాపారశాఖలును నిర్ణీతములు. ఒక్కడు హైందవుడైనను సరియే యెవోపిడునుడయినను సరియే వ్యవసాయశాఖాధికారి యుండవలెను. విద్యాసభ్యులకును న్యాయ సభ్యులకును సహకారముగ నుపసంఘము లుండ ఇవియు. న్యాయసభ్యుని యుపసంఘమున నెల్లప్పుడు ఇండియా సివిలుసర్వీసుసభ్యు యుండవలెను. ఇండియా కార్యనిర్వాహక సంఘమందలి ఆర్థిక

సభ్యుడు ఇక్కుడు ఇండియా కార్యదర్శి తీర్పుడు ఆధికారసమూల నన్నిటిని తీర్చునీతుడు. న్యాయ అధికారశాఖల విభజనమును ఏ. సి. ఎస్. వారికి లిండియాలో కూడ జరుగుటయు తీర్మానము కావలెను. ఆంగ్లభూమిలోని ప్రీవీకౌన్సిలునకు బదులు మన దేశమున సిస్ట్రోలో నుత్తమన్యాయస్థాన ముండ జరును. పృథ్వీచంద్రరావుగారి ననుసరించి శాసననిర్మాణస్వాతంత్ర్యమును, పరిపాలనా స్వాతంత్ర్యమును, ఆర్థికస్వాతంత్ర్యమును నన్నియు రాష్ట్రీయ స్థానిక ప్రభుత్వములకు నుండవలెను. ఇండియా ప్రభుత్వము సంయుక్త ప్రభుత్వము మాత్రముగా నుకచరింపదగదు. గవర్నరుకు జీతములు హెచ్చించియెను హైందవులు తగిన వారు సిద్ధమగువరకు ఆంగ్లేయరాయ బారుల తెగలో నుండియో వర దేశములలోని ప్రతినిధుల తెగలో నుండియో ప్రజాప్రతినిధిసభలోను డియో నియమింపబడవలసి యుండును. ఇదియంతయు రాయ్ గారి యభిప్రాయమున పైనుండిచేయదగిన సంస్కారములు. ఇక్కడినుండి ప్రియకృష్ణకొని వత్తిరోచూతము. 21 సంవత్సరములకు పైబడినప్రజ 500 పైబడి యుండు ప్రతిగ్రామమున నొకయూనియను గ్రామస్థు చే నిర్వహించబడవలెను. ఈయూనియనునకు పోలీసు, పాఠశుద్ధ్యము, విద్య చిల్లరపోలీసునేరములు గ్రామపు పోలీసులు విచారించు సంపూర్ణాధికారముండవలెను. యూనియనువారు కోర్టుకు పోతగినదని మాజూరుచేసిన వ్యాజ్యముగాని కోర్టుకు పోకూడదు. ఇట్టియూనియలు కొన్నిచేర్చి లోకలు బోర్డుల నేర్పరచవలెను. జిల్లాకు పనునైదు లోకలుబోర్డులైన నవనరహగును. ఈలోకలు బోర్డులు ఇరువురవతున సభ్యులనేర్చి జిల్లాబోర్డుకు పంపనగును. ఈసభ్యులుకాక జిల్లాబోర్డులో నైదుగురు ప్రభుత్వనియమితులును నైదుగురు ప్రభుత్వోద్యోగులనునగు సభ్యులకంటె నెక్కువయుండకూడదు ఈజిల్లాబోర్డు జిల్లాఅధికారికి అన్ని పాలన కార్యములను సలహాయ్యువలెను. విద్య, పోలీసు, పాఠశుద్ధ్యము, రోడ్లు, వంతెనలు, కాలువలు, మురుగుకాలువలు మున్నగువానిని పరిపాలింపగలిగియుండవలెను పోలీసు సూపరింటెం, సింలుసర్జను, స్కూల్ ఇన్స్పెక్టరు. జిల్లాయింజనీరు మున్నగునధికారు లీ బోర్డుకు లోబడియుండును. లోకలులేటలు, నెస్సులు, మున్నగునెల్లయు జిల్లాబోర్డుల స్వాధీనము చేయబడవలెను. ఈవిధపు శక్తులుగల జిల్లాబోర్డుకు నిర్వచితాధికారి ఆధ్యక్షుడు. జిల్లాబోర్డుకును, జిల్లాఅధికారికిని విభేదములు కలిగిన తీర్పువారు రాష్ట్రీయకార్య నిర్వాహకసంఘము ఆసంఘములోని గవర్నరుగారు తప్ప తక్కిననలుగురుసభ్యులు రాష్ట్రీయశాసన నిర్మాణసభచే నియమితులు కావలెను. అందెద్దరు హైందవులుండవలెను. ఒక్కరికంటె నెక్కువ ఏ. సి. ఎస్. ఉండరాదు. ప్రతిసభ్యునకును సహకారక నొకసలహాసంఘము అధికారాధికారయుత ముండదగును రాష్ట్రీయశాసన నిర్మాణసభలును కార్యనిర్వాహక సభలును లేక యొకటి రెండు చీఫ్ కమిషనరుపిప్ప యుండవచ్చు ననియు అవి యిండియా ప్రభుత్వమునకు పరిపాలనా విషయమున లోబడియుండనగు ననియు పృథ్వీచంద్ర రావుగారు వ్రాయుచున్నారు వీరు రాష్ట్రీనిర్మాణమున భావాసామ్య విషయమునే యెత్తికొనలేదు. మనతెనుగుజిల్లాలను ఒడ్డుజిల్లాలను మధ్య పరగణాలలో చేర్చవలసిన దని వ్రాయుచున్నారు. ఇక నిర్వచనపద్ధతులను గురించి ప్రశంసించుచు మహమ్మదీయు లాదిగాగలవారికిని భూస్వాములు మున్నగువారికిని నేటికినము ప్రత్యేకించి యీయబడిన నిర్వచనాధికారము 1925 వరకును చలామణిలో నుండనగుననియు ముందు రద్దపడతగుననియు సభిప్రాయపడు చున్నారు. పైన మేము

వివరించిన విషయములన్నిటిని విమర్శించుట కీకొద్ది పాటిస్థలముగాని కాలముగాని చాలదు. యుద్ధానంతరమున మనకీమడగిన స్వాతంత్ర్యము లిట్టివి యని సూచించుటకును దేశమునను పాలితులయెడలను నొక విధమాగు దూరదృష్టిని బుకొల్పుటకును నిట్టి కిరణత్రము లుద్దేశించబడినవగుటచేత పై మేము విపులవ్యాఖ్యాన మిప్పట్లున చేయుటయు తగియుండలేదు. మాకు జూడ పృథ్వీచంద్రరావుగారు. ఏ. సి. ఎస్. ల నిరంకుశాధికారమును దీసివైచుటకును ప్రజల వాక్కునకు సంపూర్ణాధికారము నిచ్చుటకును హైందవభూమిలోని ప్రభుత్వముల యాధిస్థానతంత్ర్యములను సిద్ధమొనర్చుటకును ప్రభుత్వపువారి నొకరుల యధికారమును పన్నులను వసూలు చేయుట, శాంతిని నెలకొల్పుట, న్యాయమును జరుపుట అను నీ సరిహద్దులలో నుంచుటకును, ఆంగ్లసామ్రాజ్యమును స్ఫుటముగా వ్యక్తపరచుటకును, మార్గముల సరిసమర్థతతో వెతకినారనుట స్పష్టము. ఈవిషయము తెల్లయు మున్నుండును చితమగునట్టియు శాంతమగునట్టియుచర్చకువచ్చుననియు అట్టి చర్చవలన హైందవాభివృద్ధి సమకూరిమన మాంగ్లసామ్రాజ్యమున నన్నివిధములను సమాన స్వాతంత్ర్యములు గలవారయై యచిరకాలముననే నెగడుటకు కార్యరూపకముగు నెరువేర్పడుననియు విశ్వసించుచున్నాము

నంగరాష్ట్రమునందలి ఇక కంఠాకున్న లెక్కలను ఒట్టికొన్ని చిత్రములు వ్యక్తములగుచున్నవి. అచ్చట లక్షయులక్షకు పైబడియు సనత్సరావాయముగు కలవారు ఎనుబడి నలుగురున్నారు. వీరిలో ఇరువురు ప్రభుత్వపువారి యుద్యోగియులు. తక్కినవారు ఆరాష్ట్రము జమీందారులచే నిండియున్నదికాన విశేషముగా జమీందారులే యెయుండురనుట తప్పుగానుండదు. కావున సితగతిలో కాష్ట్రా చిత్ర మేమియును లేదు. తరువాతి తరగతులను విచారితము. 10 వేలు మొదలు లక్షవరకు వరుబడి గలవారార్గురు ప్రభుత్వాధికారులున్నారు. 40 వేలు మొదలు 50 వేలవరకు వరుబడిగల ప్రభుత్వాధికారులు ముప్పదియొక్కరున్నారు. లోకలుబోర్డు లిత్యాది సంఘముల నొకరులలో ఒక్కడు 30 వేలకు 40 వేలకు లోబడినరాబడి కలవాడు. ఏగురు 20 వేలకు 30 వేలకును మధ్య నాదాదుము కలవారు. ప్రభుత్వాధికారముతో సంబంధము లేనికంపెనీలు, సంఘములు, సభలు, వ్యక్తులు మున్నగువానికి లోబడిన యుద్యోగస్థులలో నొక్కనికిమాత్రము అరలక్షకు పైబడిన యావాయముకలదు. ఏగురుకు 50 వేలకు 40 వేలకును మధ్య ఆదాయము వచ్చుచున్నది ఈయంకెల నన్నిటిని బట్టిచూడ ప్రభుత్వోద్యోగమున తత్తుచిత శక్తియుతులు భ్రమతో పరువులిడుముడు నిక్కాలమునకూడ పభుత్వోద్యోగులకే హెచ్చుచెరాశము లొసంగబడుచున్నవని స్పష్టమగుచున్నది. ఇట్టిసందర్భములలో ప్రభుత్వమువారి సెలవులు హెచ్చుచుండుట యొక వింతగాదు. స్వతంత్రముగా జీవనము చేయు వారివలన వరుబడినన్ను ముందు సంవత్సరము నకంటె 20 వేల చే మాత్రము హెచ్చినదని నప్పుడు స్వాతంత్ర్యపక్షజీవన మెంత కొద్దిగా నభివృద్ధి యగుచుండునది కూడ తేటపడుచున్నది. ఒకవైపున ప్రభుత్వమువారు తమ నొకరులకు ననవసరముగా నిచ్చుచుండు పెచ్చుపెరిగిన విరాళములను తగ్గించుటయు ప్రజలు స్వతంత్రజీవనము నభివృద్ధిచేసికొనుటకు మార్గముల సరయుటయు నింకను జేయదగియున్నవని వేరెవ్రాయు నవసరము కానరాలేదు.

బరోడా సంస్థానములోని ముఖ్య గ్రంథాగారమునందలి బాలకుల శాఖయందు నవీనోపక్రమము ప్రారంభమయ్యెదట. ఇదివరకు బాలరకును బాలికలకును తత్తమచితగ్రంథములు, చిత్రపటముల పుస్తకములు, మున్నగునవి ఇయ్యబడుచుండుటే కాక జల్లెలమీద నాటలాడుకొనుటకు దగిన వివిధ మగు సామగ్రియు చమత్కారమగు పాడుపు కళలకు నుపకరణములును విలాసార్థ మున్నవగు చుండినవి. ఇప్పుడు శ్రీకృష్ణా విలాసములకయ్యెను, కథలు వినుటకును తుగతు లేర్పరుపబడినవి. బుధవారముల సీతగతులు జరుగును శనివారముల సాయంత్రముల 'సినీమా' ఆటలు అనగా సడయాడుపటముల యాటలు ప్రదర్శింపబడును. మొదటికథల తరగతికి 200 బిడ్డల వచ్చియుండినట్లు! విద్యావిధానమున నీ పద్ధతు లన్నియును మనము చదువునప్పుడో యోద్రచాలికలోకమున నున్నట్లు గదా మనకు నోచుండుచున్నవి. ఉదార సంస్థానాధివ్యవస్థగల గాయక్వాడును సంతని ప్రశంసించుచును.

బిరోపా మహా సం గా మము

హార్షాయం దలిప్రకటనలు.

30. 21. 22. 23. 24. 25. 26. 27. 28. 29. 30.

అంబుజాక్షి గారి ముందుకుల శుభం

గొప్ప చాణకి గొరవ విరుదములు.

అంధుడు అప్పు 12:—మేజరు జనరలు స్టూటర్ వెస్టరు గారికి కే. సీ. పి. బి. దమయ్యుని వినతి. తెలిపి మం రాజు గారికి రే వ (దాగుడు గార్లు సే. లో) చిపు కన్నులు పడని ఇత్యు బడివర అంధుడు గెలుపు 14 ప్రకటించబడినది.

అస్కీతు ముత్రిగాదు సౌకాదళమును చూచుట.

అంశం, ఆగస్టు 11:— ఆసిస్టెంట్ మంత్రిగారు మేకపా గారును సర్ గారు జైల్లోనికి కఠినముగా జైల్లోనా కొదవకును చూచి, ఆసిస్టెంట్ గారు వారిని సంతోషించుచు ఉన్న గింబి.

మాదిని ఎగురుతి చేయ రాదనుట.

అంశము ఆగమము 12:— సర్ చార్లసు మేకారాగారి ఆధ్యక్షత క్రింద శాకసభ జరిగినది మాదిరి ఎరుదుతి శేయరా దని కొరతనము వారు నిబంధనము చేయుట యావశ్యకమని వారు తీర్మానించిరి.

(ప్రశ్న)

ప్రాచ్యురంకమునమ్మితమండలిచా సనన్మకులకుల.

అలనాపాదు ఆగస్టు 12 — జన్మరే యువరాజునాది
విక్రమము నింపుమిది. ఆయనకులకు చాకాయము పొందెను.
ప్రధానాధికారుల యంత్రులకు కాగిత శత్రువులకు చాల
పనుటకు మిత్రుడనిపించెను. నవ్యయుద్ధ యంత్రుల
కుఁగూడ నాగు శత్రువులకు ముంసనకు రానివంట చేయ
గలిగియున్నాడు. నవ్యులు మొదలు వాళ్ళకు చురుకు
జన్మరకు ప్రయత్నములు విధించుటై నాది నిష్కంఠమునకు
జేసింపజేయుదున్నది అంతయు పులికాటు ప్రాజెక్టు

అ. రాసువద్ద ఫిరంగిదళ యువముఖులు

[illegible]

జన్మని సేవలలోని మధ్యభాగముకంటెక పైనియు
మార్గముల చొచ్చుకొని గలిగిరి. గాని ఈ జంటటిలోను
జరిగిన యుద్ధములో వానరుల విశేష భాగముకంటె పైపేదని
తిమి. గాని మా మొదటి పంక్తిలో కొంతభాగము ఇంకను
వారి స్వాధీనమునున్నది.

కొందరు ఖయదీలగ నొంటిమి తూర్పున మరొకటి
మారుమంపున మాకందకమాలవై జగ్మములు కవినితె కాని
వారల మేము తిరుగ తలపడి నొసేందితిమి

నాకను తగులబెట్టెనను నేర మారోపింపబడిన
వానిని వదలుట.

అంశం ఆంధ్ర 12:—పారిసు- లాలోని ఆన శాశ
న తరల ప్రియను వర మానోబంధుని వ్యభోగా ఆన
వమేళా హోయని వినువల జోవరనియు ఆకలిపైరి జగప
బడిన త్త్య గదవోయననియు తెలియుచున్నది.

పరానువార్త వికటనము.

అంతు ఆశ్చర్యము 12:- పాపము- అర్థముగానిది కాదు
మేలెత్తి, తెలుసుకొనుట, అర్థముగానిది కాదు
అర్థముగానిది కాదు గాని మేలెత్తి అర్థముగానిది కాదు.

బోయిలాపైలెలో యుద్ధము జరుగుచున్నది. శత్రువులు వానోదోలో ఫలితము లేని మట్టడిసలిరి.

30X02

సాధి సూచనలు.

అందుకు ఆగ్రహము 11:— మూర్ఖాశూన్యము— ముద్దనివము
మునగాని సుధి నివముమునగాని అమెరికా వారము చెప్ప
కొనుటలేదు. ఇట్లు వాయుండుటకు జర్మనీవారి హాస్యాసాహస
కారణము తటస్థ దేశములందు యూరపురాని కక్షిగార్మకు
సంధిచేసికొనుటకు (ద్రాక్షాపాపకపనలెదని వాల్మీకిని
ప్రతికట తరు ముఖశాస్త్రములపై (వామునున్నది.

చాపిండుటలోని ఉన్యోగములందర ఈవిషయమున
తటస్థులగునంటే గాని సంధి విషయక యత్నములకింకను
సమయము తటస్థింపలేదనియు, సమాధాన పత్రములు చాను
కొనుట కన్యోమనియు న్యాయార్థుల వర్జ్యము, న్యాయార్థుల
పారస్థ్య ప్రాబల్యములను కుప్రతిక యన్వేషింపుచున్నవి.

లోకము— జ్యోతిషము సాధిగియునుమై రాయబారములు జరుగుట సామాన్యముగా వృద్ధుల బయటపెట్టుకొక పూర్వమును అనుచున్నదా ఇట్టిగాని వాస్తవములు చూపుచున్నాము. ఇ. ప. గోపు గారి యనుమతి వలన సాధిచేయు నిమిత్తము ముగ్గురు అమెరికాదేశపు మత సభలు స్వీకరించు లో సభ చేయ దలచియున్నదని ఇట్టిగాని సామన్యములు వ్రాయుచున్నది.

ಪುನಃ ಪರಿಶೀಲನೆಗಾಗಿ ಸಲ್ಲಿಸಿದ ದಾಖಲೆಗಳನ್ನು ಪರಿಶೀಲಿಸಿ
 ಸೂಕ್ತ ಕ್ರಮ ಕೈಗೊಳ್ಳುವುದಾಗಿ ಸರ್ಕಾರದ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು
 ಸೂಚಿಸಿದ್ದಾರೆ.

జర్మనుల సొక్ల పయత్నములు.

అంధుడు ఆగస్టు 12:— తెల్లయ సుడుకు ప్వాకేంత్రి
మొసంగు పద్ధతిమీద నడిచుకుంటున్న పోవుగారి వ్యాధి
శక్తులచూపుతున్న జ్యోతివాగు ప్రయత్నించుచున్నాడు.
జీతకాలము నచ్చుచున్నట్లు పోయి పొగించుటకు నర్హులీవారును
ఆస్తియీవారును గూడ అయిష్టతలను నూచించి రవి ప్రేక్షకు
నైతికత మిలను నండిన ముద్దగిన మతగుగువుల వ్యాధి సమా
చారము తెలియచెప్పింది.

ఆ యుధ సామ, సి.

లండు ఆగస్టు 11:— ట్రేయింగ్స్ ట్రాక్ విశేషంతో రు
భాషించుచున్న సమయమున లాయరు జార్జి గానీ తెరచున నుడియి,
సెప్టెంబరు నెలకుంటే జూలై నెలలో ఆయుధసామగ్రి 50 రెట్లు
అధికముగ నుండెను. ఈ ఆగస్టు నెలలో 100 రెట్లు అధికమును.
అన్నట్లుండి క్రమక్రమమున వింతగాలుపు నీతిని అభివృద్ధి చేయును.
కందకములనుండి 12 వేలనుండి నిపుణులకు పనివాండ్రు
గల్గించితిమి.

బార్, రోనా అనుష్టి మును.

అండు ఆకర్షణ :- బార్బోసా ఆకు స్త్రీయరుణా
 మండినారు నా లా మం ది మునిపొయినని ఆకర్షణ
 తెలియబడినది.

సీమర ను ముంచివేయుట.

అంతు ఆంధ్ర 1:— 7 (శాలి, సిక వాల్వేనాక,
నరాంకర ఆంధ్ర వాల్వేనాక, రుద్రాంకర వాల్వేనాక, ఓంశాల్వేనాక,
ఆంధ్ర (బిల్వేనాక) ముం దివేనాక వాల్వేనాక.

వేదవిముక్తి, ఆంధ్రముల స్త్రీమతగు నొకటి అనునది మేల్పట్ట
అచ్చింపబడినది.

నాని శాకలతానుండు వారందఱు కావాడుపేరని తెలి
యకచ్చిచది

అను శకు తగిన యుద్ధోగాభివృద్ధి.

అంబాన గుండు 12:—నల్ల గుండు
అడ్డోరలవదలి ఇయ్యబడింది.

కొత్తపత్రిని హెచ్చుధరకమ్ముట.

అంధను ఆగడ్డు 12:— క్రొత్తపంట తయారు ఒక ప్రతి బేలు 210 పౌనులకు విక్రయించబడింది. ఈ నమ్మకాన్ని కౌను సంఘమున కివ్వబడును.

సినిమా ఆగస్టు 12 — సినిమా గాన రాజ్యాధిపతి సభలో
రాజప్రతినిధి గారి ఛా మా పుటయ్యకు ప్రారంభోత్సవమును
28-9-15 న చేయుటకు స్థిరపరచబడినది. ఆయనకు మైన
పీఠముట ఛాయాపట ప్రకారములు కానిది బహుశా మహారాజా
గారు ఆధిపతియగు విధు చేసెదరు. మానసియులు పండితు
లగు మహానాథ మూలవాణి గారు పాఠము వేయుచున్నారు.

ఆదాయపు పన్నును గూర్చిన ఆలోచనసభ.

సింహ ఆగస్టు 12:— మానీయలగు రామారాయ జేంగారు సామాన్య కాసనభలో నూదించిన ప్రకారము ఆదాయపు పన్నుల గూర్చి ఆలోచన సభను ఏర్పరచును ఇండియా దొరతనముచేతనే తీర్మానము చేపుకొంటుంటే ప్రకటించబడును. ఇండియాదొరతనమువారా నూదిన సంకల్పించలేదని తెలియుచున్నది.

శ్రీ రాజప్రతినిధిగారు

సింహ ఆగస్టు 12:— శ్రీరాజప్రతినిధిగారు శ్రీరాజును బట్టి పరివారముగ నేడునడుచునట్లు మరల సింహుల వద్దను. శ్రీరాజునుండి శ్రీరాజుకై సంఘము చేయుచున్న తెలియుచున్నది.

నర్తనము.

బొంబాయి ఆగస్టు 13:—రాజధాని అంతటిలోను 10 వ ఆగస్టులో అంజుమయ్య వారములోపున లాభకరముగా వాడబడినది. కాని సింహ, అహమ్మద్ నాబాద్ పంచమహమ్మద్ కలియవారు, పాన్ పూరులు వర్షావశ్యకతను కలిగియున్నది.

దాక్షిణ్యమును వాడకుండుటచే కలిగిన

ఆదాయము.

పూనా ఆగస్టు 13:— దొరతనముచేత మందలమున ప్రాద్యక్షమును వాడుకచేయుట ఆపివేయబడినది. అందుచే గిరిం రూపాయలను సామాన్య యాధిభి బొంబాయికాపు వారికి మొదటిసారి చందాగా శ్రీరాజుగారి వైదికకార్య నిర్వాహకుడు చెల్లించెను.

పంచదారివేలము చేయుట

బొంబాయి ఆగస్టు 12:—పురస్కారములను అమ్మియు, కాకకు మార్కెట్లోని నిర్బంధ నివాసముచేయబడినది. 28-వ తేదీని యాకాకమై కన్యకలతో జడ్డిగారి అధికారముక్రింద 2 వేల బట్టల మేలుకను పంచదారివేలము చేయబడునని మార్కెట్లో వార్త వచ్చి. అప్పుడే గారు ప్రకటించిరి.

కమల వర్ణనమును కేంద్రీయమున ఆజ్ఞ

బొంబాయి ఆగస్టు 13:— 22 జర్నలి కర్తక సంఘములకు 14-8-15 తేదీవరకు ప్రతిభు ఇండియాలో కర్తకముచేయుట లయికున్న యాజుబడినది. ఇది తిరుగలయినట్లు పొందుటకు నిరాకరించినది. ఈ కర్తకసంఘమువారు తమకర్తకములను తలక కచ్చి సామ్యులతో పూనా కారి కలెక్టరువద్దగాని, బొంబాయిలోనున్న విదేశీకర్తక కర్తకసంఘ పరిపాలనాధికారి వద్దగాని నిలువచేయవలెనని.

కత్తికలకు ధనసహాయము.

బొంబాయి ఆగస్టు 13:— యధ్యము జరుగుంతకాలము ఉద్యోగులకు తంతివాక్రమం దించుటకు హైదరాబాద్ లోని 2 వీరు ప్రతికకు నెలకు రు 200 లును బొంబాయి లోని ఇస్లామిక్ మెయిలు ప్రతికకు నెలకు రు 100 లును సికిందరాబాద్ లోని లలితును ప్రతికకు నెలకు రు 1000 లును ఇచ్చుట కర్పణప బడినది.

పీసాలపూరు పత్రికకు వార్షిక విరాళము

బొంబాయి ఆగస్టు 13:— లాహోరులోని పీసాలపూరు పత్రికాసంపాదకుడు హైదరాబాదువచ్చి కవులు నైజాము గారు ఆయనకు రు 2700 లు వార్షిక మేర్పాటు చేసిరి.

పుణ్యక్షేత్ర పరిశీలక సంఘము.

తిరువల్లూరు ఆగస్టు 13:— 3 రోజు లిచట పనిచేసి ఆ నేక పుణ్యక్షేత్రములను చూచి నేడుదయమున నింటకండి గారు వచ్చి మిదుగాపాలానికి బయలుదేరిరి. నిన్ను రామనా రాజాగారును సోమసుందరం పిళ్లగారును వీరితో వచ్చిరి.

పీఠకోలు సభ:—మా యన్నత పాఠశాలలో

ధాన్య పరిశోధనాధ్యయము పూజ్యులగు ఎం. శంకరయ్య, పి. గారు ఈ పాఠశాల నుండి పీఠోపురుషుల గాన, గానములను విశ్. ఈ. మర్టిన్, ఎం. ఏ. గారి యాజమాన్యమున నేటి సాయంత్రం మారున్నరగంటల కొక పీఠకోలు సభాసభ్యులతో జరుపబడెను. అని యొకరు ఒంగోలు కి యీనెల 11-వ తేదీని వచ్చిరి.

సామ్రాట్లు హస్తప్రకృతి:—ఈతడు విభాభట్ట

కాపురముడు. ఈతడు వయసు 31 వత్సరములు. గడచిన ఏప్రిల్ 27 తేదీ. లాహోరు కాంటన్ మెంటులో వైదిక నేన యిరిసి నొసంగ బడెను ఈనెల 2 తేదీని సియాల్కోట నుండి యాతడు తన మేంపారీ సామ్రాట్లు పనినుండి పలారై పోయి నట్లు తెలియు చున్నది.

ఆర్యవైశ్య యువదనసంఘము గుఱువారు:—

గుంటూరులోని వైశ్యవిద్యార్థులందఱుచేత విద్యావ్యాపారమును వృద్ధిచేసికొనుటకును ఇతరములైన విషయములనేక మభివృద్ధిచేసికొనుటకును అందఱు వికమత్సయకలిగి ఆర్యవైశ్య యువదనసంఘము అను నామాంకితముతో ఈ 1915వ సం॥ జూలై నెల 10 వ తేదీ నొకసభజరిపి యొక పుస్తకభాండాగారము నేర్పరచిరి. ఈసమాజమునకు సంబంధించి పదికంక ఫేరు నమునూడ నేర్పరచిరి. ఇటువంటిసమాజములు స్థాపించిన యెడల వైశ్యులనుగల దైవమత్సయ విద్యాభివృద్ధియు నగు నని నొక్కివక్కాణింప వచ్చును, అని కాన్వెన్షన్ కోఫూరి సీతారామయ్యగారు వ్రాయుచున్నారు.

తనదెడ్డులను తానే చంపినతల్లి:—తిరువానకూ

రు మధ్యపార్శ్వములందుండు ఒక మళమాళ దేశపువాడుకు స్త్రీ తన దెడ్డులలో నిద్దరిని బాడిచి చంపి మూడవ దెడ్డును గూడ జంతుటకు బ్రతుక్కించెను. ఈతడు అలప్పనెమన్న జడ్డిగారివద్ద విచారణకు వెళ్లెను. తరువాత చావు తప్పించుకొనిన 4 సంవత్సరముల ఈతడుగల మూడవదెడ్డును కోర్టువారు విచారించగా తనతల్లియే తన అన్నను అక్కను చంపెననియు తనకు గాయములు గలుగజేసెననియు తెల్పెను. తల్లి ఏ కత్తితో గాయములు గలుగజేసినదో అక్క తల్లిని కోర్టులోనికి తీసికొనిరాగా బిడ్డ దానిని చూచి ఏడ్వసాగెను. నీవు నీతల్లిపోవణలో నుంచుచా అని కోర్టు వారు బిడ్డ కడుగగా ఎప్పుడో ఒకనాడు నాతని నన్ను గూడచంపివేయును నేనామెయెద్దనుండనని ఆ బిడ్డ జవాబిచ్చెను. జడ్డిగారు ఆతడునుండని 100 రజము కరెజిక్షన్ ఇచ్చిరి.

మాతన హరిద్రాసులు.

(బాలికవిశ్లేషణమునా నారాయణమూర్తిగారు.)

నీ పాట నొక్కటివైత వాగుగా లయతోడ
బడిమంబో నల్లి సాడలేరు
కరుణయు నొకటై గంభీరస్వరముతో
నభయం దెన్నఁదూర జనురలేరు
నభిరుల కత్తిసంతసము గల్గజేసెను
నేట్లుకథనై నీయలేరు
కడు నుభయగు గర్జనయైనను
తేటగా బ్రజలక దెలుపలేరు
తేనీ. ఎంతగా నొక్కడినమున జేసెమాని
తాము హరిద్రాసులుటందుల నువచించి
మానిరాగంబుల దీసికొనుచు వెక్కు
పట్టణంబుల నిరుగును బ్రతుకుచుండె.

భాగ్యలహరి.

భాగ్యభర్తలు.

పుమాకృత్యములకు నిర్వర్తించుకొనుచున్న విద్యా కలియగు భార్య తనభర్త వారాప్రతికను చతువుకొనుచున్న గతిలోనికి తొందరగావచ్చెను.

భార్య:—మాదితిరా ప్పిళ్లచేసినపని ఈపిల్లలను తప్పక క్షించవలెను.

భర్త:— (వెనుక తిరిగి) ఏమిచేసె?

భార్య:— ఒకపేమిటి నా కట్టుగదినంజయు మార్చిచేసిరి మాదులు కత్తెలు భార్యచేకలు అంగుటిని ఏమియును గూడ తెట్టినది తెట్టినట్లుగా తల్లు ఎక్కడెక్కడనో మూల మూలగా వెట్టిరి. వానిని వెతటటగా నా కాలమంతయు వృథయైనది.

భర్త:— (ప్రతికను క్రిందబెట్టి చిరునవ్వుతో) ఆ పను లన్నియు పిల్లలు చేయలేదు. నేనే చేసితిని.

భార్య:— విశ్మయముతో ప్రశ్నాభావముతోనలిచెను.

భర్త:— నీవు నావ్రాతబట్టు చక్కగా గుర్తుబాటు చేసితిని. నేనుగూడ నీకుట్టుగది నటులనవరించవలెననిచేయగా నానవరణ నీటిలు నుపకరించినది.

మేడన్స్టులు కచేరీలో నొక అద్భుత విషయము

బాంకిపూరులో నున్న విలేజరి అన్యభావ పత్రికకు 100 యన తేదీని ఇట్లు వ్రాసెను.

గాడ్పూ గారు బాంకిపూరుకు వచ్చిన తూపు లిట్ గారి సానా బారాలో నడచిదివసలు అఫీసుకు గా నియమింప బడిరి. నిన్నటి దినమున ఈయన 10 వ తరగతి ఇంజి ఆర్. రయిలు బాడిలో ప్రయాణము చేయు చుండెను. మొ కమెంటు ప్రేమనకర్త ఆ సి డ్రైంటు ప్రేమను మాన్యుర కొందరు మూడవ తరగతి ప్రియాణికులను రైలుబండినుండి క్రిందకు లాగి వేయమండెను. వీరు ఏడ్చుచుండిరి. ప్రేమనుమాన్యుర తనకు సామ్యు లంచము యిచ్చిన వారిని మాత్రమే బండి ఎక్కించుమండెను మిగిలిన వారిని క్రిందికి లాగుమండెను. ఈస్టిండి గాడ్పూ గారు చూచి రైలు దిగి ఏపుచుండిన ప్రయాణికులు చెప్పునంతముల వ్రాసికొని వారిల మరల బండినెక్కిరిరి.

నిన్న రైల్వేఅవు ప్రత్యేకపు శక్తకలక్రింద ఏలోక్షింప గూడద. అని సబుడివిజనల్ అఫీసుగారు ప్రేమనుమాన్యురకు వ్రాసినచేసిరి. ముద్దయిపక్షమున వాదించుటకు వారాలో వ్యాపకాదు తనకును అంగీకరింపలేదు. అందుచేత బాంకి

పూరునుండి బాబు మధురవాణ్నింపగా గారును ఒక న్యాయ వాదిని ముద్దయి సమకూర్చుకొనెను. ఈ న్యాయవాది అఫీ సరుగాకి జరిగిన సంగతుల తెలియజేయ ప్రార్థించెను. అట్లు వారు తెలియజేసిరి. ముద్దయి ఒక్కడేగాక ఇతర రయిల్వే ఉద్యోగులందఱు మూడవ తరగతి ప్రియాణికులకు విశేషముగా వాధించుచుండిరి యు, మెటనే ముద్దయిని క్షించుటకు బతులు మేజిస్ట్రేటు గారతని విచారించుటకు నోటీసు చేయుటలో నీ ముద్దయి విషయమై కాకపి నహించి మేజిస్ట్రేటుగారు పనిచేయలేదని స్పష్టమగుచున్న దనియు అందఱు చేయుచుండిన నేరమునకు ఒక్కమద్రాయనే శిక్షించుట యుక్తముగా కాదనియు మొదలగు అంశములు న్యాయ బాధించెను.

అట్లువైది జరిగిన యంతముల సరిగ తెలియజేయుచునా అని కోర్టువారు ముద్దయి నడిగిరి. అతడు కన్నీరుగావ్చుచు నీజ ము సంతయు తెలియజేసెను. తరువాతి వృత్తాంతము వర్ణనాతి తము మేజిస్ట్రేటుగాకి దుఃఖముగలేదు. గద్దదస్వరముతో కన్నీరు కాల్యలై కానచుండ వాట్లులలికిరి. కోర్టులో శిక్షించిన నేమి క్షింపక పోయిననేమి? తెక్కలేన్న నీచమైన క్రూరకృత్యములు జరుగుచుండును. కాని బయటికి వచ్చునది మిక్కిలి కొంచెము "

"ఇట్టి నేరము నెప్పుడు చేయుకుండకుండుట శక్తికొన గుటకు దైవమును ప్రార్థింపుము. అతడన్నియు చూచును. ఇట్లు ప్రజల హింసించుట మానకొనవలెనని నిశ్చితమును జేసి కొనుము. ఇతర రయిల్వేఉద్యోగులు ప్రజల వాధించుచుండిన వారలను కఠినముగా శిక్షింపుము." అని చెప్పసరికి మేజిస్ట్రేటు గారికి దుఃఖము మరింత మిక్కిలుటగా నాపుకొనజాలక వెక్కి వెక్కి ఏడ్వసాగిరి. మిక్కిలి బాలిగొలుపునట్లు రోదకమొందెనును వాట్లునుడిరి నీవు ఎరరి ఆ నేకవర్ణలపాలు జేయుచు, కరిష్కారముడవై గానినందించుచుంటివి? నేడలైన మానవతరగతి బండ్లలో ప్రయాణముచేయువారు నీదేలియులుగారా? నీ సోదరులు గారా? నీవు బలవంతముగా నాపివేసి ప్రయాణికులలో నెందరో రోగ పడియుండినట్టియో అరసానకాల ముండున్నట్టియో తల్లి తండ్రుల నోనోనగుల సోదరలనో జూచుట కేగుచుండు వాయుకురిని నీవుహింపలేవా? వారిలో రోగముచే ననియున్న తమప్రాణకుయ్యలను అతి త్వరితగతి జూచుట కాలముతో పోవుచుండు వాయుకురిని నీవను కొనలేవా? ఆహ! ఇండియాలోని రయిల్వే ఉద్యో గులు తామెట్టి క్రూరకృత్యము లొనర్చుచుండిరో యొగకున్నారగదా! అని ఆయన చెప్పి దుఃఖము నాపుకొనలేక కోర్టునుకూడ విడిచి కొంతసేపు ఫలహారపు గదిలోని కేగిరి. వీరిని జూచి ఆకోర్టులోనుండిన ప్రిడ్డర్లు మొదలగు వారందఱును చలచల ఏడ్చిరి. ఆనాడు న్యాయస్థానమునకు వెళ్లిన వారందఱును మానసమును సన్మాన్యమునకు త్రిప్పబాలిన సమున్నతముగు నా విషయమును గమనించి ఉత్తమ భావమును ఉద్యోధనమును కలవారలైరి. ఆభావము వారి హృదయఫలకములందు కలకాసముగా చిత్రితమైయుండెను.

కర్ణశూలహరి

వెల సీసా 1 కి అ 0-0-0 వి. పి. సహా 0-0-0
అన్యతాంజనం డిపో, బొంబాయి, అండ్ మదర స..

యుద్ధ స్థితి

నానాదేశ శక్తిస్థితి

బర్మీసు సగము:— ఇత్యుద్ధి జగ్మనీదేశమున ముఖ్యపట్టణము. యుద్ధాంధము మొదలైతవరకు ఈ సగరపాలనలో జాలరుండిని అయ్యుద్ధినిపాటివారే పోషింపరాని వచ్చెను. యుద్ధము ప్రారంభించిన మొదటి నెలలలోనే 62,987 మంది యుద్ధిని పోరసంఘ సంక్షుకా కేతులై యుండిరి. మొన్నటి జానువారి సందర్శనాము 2½ లక్షల సావరినులు కచ్చు పెట్టబడెను. ఇదిగాక వారి యింటి అద్దెల నిమిత్తము 50 కేల సావరినులు బటువాదాచేయుచుండెను. ఈ ప్రకారము జానువెల లో మొయినెలకంటె ద్విలక్షలముగ వ్యయ మయ్యెను యుద్ధాదినండి యొక్క బర్మీసు సగరము లో 20 లక్షల సావరినులు, అనగా 8 కోట్ల రూపాయలు ఖర్చుపడెను.

* * * *

టింగ్ లూపు:— ఇత్యుద్ధి చీనాదేశమున జగ్మనల యధినిదేశముగ నుండినది. ప్రస్తుత సంగ్రామమున ఆంగ్లేయు మితమండలిలో జపానుకు వ్యతిరేకముగా ఉన్నది. అప్పుడు జపానుదేశమునకు సమీపమున నిత్యము నివేశించు జపనీయు లత్యుద్ధిగముగా మార్గమున వశమునకుండిరి తత్ఫలమున 'లెప్టి నెంటు జనరలు కామియోనున జపనీయు గాజనీతిజ్ఞుడు దీక్షి ప్రభువుగ నియమింపబడెను. వారి సోహృద్దయపాలనమున టింగ్ లూపు ప్రకాంతిజేసి, శాంతిసమయావధుల మగు వ్యాపారా వ్యవహారముల నెత్తును చక్కగ సరియమకొనుచున్నది. తత్ఫలముగా ముగ్గులు, తెలి ఫోను ముగ్గుములును నిపుడు సర్వముగ బుచ్చేయుచున్నది. గయల్వోయ్యముల ముగ్గులులూ పూర్తికావచ్చినది ప్రకాంతిపరచి కామియోజనరలుగారు టింగ్ లూపుకడ దళాధికారి గా బోయెను. ఇక టింగ్ లూపులో జపానువ్యాపారమున ప్రబలజేయుటకు పోరధానముల నేర్పాటు చేయుట నీయున్నది. ప్రస్తుతమున నిచటకువచ్చిన జపనీయులందరకును సన్నిహితప్రదేశములందు దిరుగాడునట్టి చీకలైయున్నాడు. కావున నిచటకు సామంతులగు జపనీయుల బుచ్చి కర్మాగారములను, ధన నిధులను నేర్పించి జపానుదేశమునకు విశిష్టతీతము చుర్రుకులను జపనీయు లాలోచించుచున్నాడు.

* * * *

జానోస్టాకు:— ఇత్యుద్ధి రష్యా వారికి జపాను సమద్రపు తీరమునకున్న కేపుటలను. రష్యా రాజ్యము విశాఖాఖ్యోత్తరభాగముననే గాక, ఆసియా ఖండోత్తరభాగమునందును నావరించి యున్నదని విషయము విశదము. ఈ ఆసియా ఖండోత్తరభాగమునకు తూర్పునకు జపాను సముద్రము లో పీటల మహాభారము గలదు. దీని యొడ్డుననే జానోస్టాకు అను గవ్యున కేపుటలనుండి రష్యా యొక్క తూర్పుదేశ వ్యాపారమునంతయు నాకర్షించుచున్నది. ఇప్పుడు రష్యావారికి ముందుకు సామాను కొదవకుండును. అందుచేత ఆమెరికా సముద్ర గాఢ్రులునుండియును, జపాను దేశమునుండియును ఆ సామగ్రి యిచట దిగుమతి యగుచున్నది. ఆమెరికా సముద్ర గాఢ్రులునుండి శతశాతంబియును, స్వీడుచరములును, శస్త్రాదివశకములును వచ్చుచున్నవి. జపానునుండి పైనికడములును, సాదరక్షులును, గాజుబుట్టులును, పటకాలును యున్నగు వశకములు వచ్చుచున్నవి. ప్రస్తుత సంగ్రామమున దురుహర్యులై వైషమ్యమును మఱచి జపాను యొడలి సరఫరా కార్యమునకు తోడ్పడుట ప్రశంసనీయును. సమానశక్తికొరతై నుంకించునపుడు ఆస్యోగ్య వైషమ్యముల మరచుట కర్హముకదా!

* * * *

జగ్మనల యధినిదేశములు:— యుద్ధమునకు బూర్వము జగ్మనల అధినిదేశముల విస్తీర్ణము 11,00,000 లేక 12,00,000 చదరపుమైళ్ళువఱకును. ఈ విస్తీర్ణము లో దాదాపు 4,50,000 మైళ్ళదేశ మిప్పటి కప్పుడే మిత్రమండలమునాచేత జిక్కినది. ఆసియా నిర్మలీయూఫ్రేకా, లోగోదేశము, కియాను, పసిఫికుమహాసముద్రములోని ద్వీపములును మిత్రమండలమువారి యాధీనములొన్నవి.

* * * *

జగ్మనీవారి మైత్రీభారము:— ప్రస్తుత సంగ్రామమునకు ముఖ్యకారకులు ఆస్ట్రీయా జగ్మనీలు. వీరి కప్పడే ఆస్యోగ్యము గా మనస్సులు బహుళుడగుచున్నవి. తూర్పురంగ పరిధితులను గుఱించి వాకబుచేసిన రష్యులవిలేఖరి యొకటి యున్నది. "నీదేశమున నొక ఆస్ట్రీయను లెప్టి నెంటు లో ముచ్చటించిరి. ఆస్ట్రీయను లెదుచేత నంత త్వరలో

శత్రువులకు లొంగిపోవుచున్నారని యడిగిరి. ఇందుకు గుంతు కారణములను సత్యము నూచించెను. అంతయును ఆమెరికా శ్రమ కారణమున నగు ప్రయాణములే వారు వినిన వేసల్లి పోయెను. శత్రువులగుచున్నాడు. ఇంతియే గాక, గోరుచుట్టువై రోకలి పోటు లాగున, తమవై నొత్తిడి చేయుచున్న జగ్మనల ఆధికారులు మొన్న మున్నటి దుర్భాగ వాధల నిర్వాహ్యము లట. మతీయు వీరు జోతుగ నన్ని కష్టములను నొప్పి జగ్మనలతో బాటు తాముకూడ పోయియున్నాడు. ఆధికారులేకాక, కేసు మైరికళ్ళులయును తత్ఫలము నొంది చిత్తుడికిరింతురట. అసలు జగ్మనల ఆధికారులకు ఆస్ట్రీయను మైరిక దళాధికారులన్న గౌరవమే తరట. ఇట్టి నిరంకుశాధికారమునకు కాలనక్షయన లోబడినందులన ఆస్ట్రీయనులు కనుంగువగచి, జగ్మనల యొత్తిడికొక రష్యులవద్ద నీ తమకు విశ్రాంతికులగునను నాసచే పరాజితులయి శత్రువులకు లోబడుచున్నాడు." ఇంటి గెలచి దారవృత్తిగలగునను తన యహంభావ ప్రకృతే తన వారి సాహసాధి నే గోల్పోవుచున్న జగ్మనీ యితరులవై దాడివేడబడి యేటి వెళ్ళి.

* * * *

అమెరికాలోని జగ్మనలు:— జగ్మనీవారి నొకాని రోధక నియముల సందర్భమున అమెరికా వారికి జగ్మనీ వాకిని జలగు మన్న యుత్తరప్రత్యుత్తరములు లోకవిదితములు. ఈ విషయమున జగ్మనీ పట్టు రహించి సుయుక్త రాష్ట్రములకు ఆహ్వానించుచు జగ్మనల సుఖ్య గణనీయము. సుయుక్త రాష్ట్రములలో జగ్మనల-అమెరికా సుజాతీయ సుఖముని యొకటి కలదు. ఇందలి సభ్యులు జగ్మనల జాతీయులు ఈ సభలో గోగి లక్షల జగ్మనల గభ్యులుగ చేరియున్నాడు. రాష్ట్రముఖ్యపట్టణమును న్యూయార్కు నందు మొత్తము మీద 1½ లక్షలమంది జగ్మనలు నివసింపుచున్నాడు. వీరిలో 57 కేలమంది 20-40 యేండ్ల మధ్య వయసులోనివారు. 1910 సం॥పు లెక్కలప్రకారము రాష్ట్రములన్నిటిలోను కేల జగ్మనీ లాఖ వారు 18 లక్షలు మాత్రమేయు గాని పితృగంతులగాని జగ్మనల సంబంధము గలిగినవారు మొత్తము మీద నొక కోటి లేక 80 లక్షలు మించురీ తేలుచున్నది. వీరిందగు సుయుక్త రాష్ట్ర పౌర సభ్యత్వమునకు నర్హులు. వీరిలో చాలమంది సంయుక్త రాష్ట్ర మొక శీర ననుభవించినవారు అందుచేత వీరి మాట గణనీయమై అమెరికా వారికి జగ్మనీవాకిని జలగు మన్న భావపరికర్తవనకు మార్గదర్శకులగుచున్నది.

మాతన విశ్వ విద్యాలయములు.

ప్రస్తుత కార్యావస్థ.

ప్రస్తుతమున నయదు విశ్వవిద్యాలయములు ఆలోచన నున్నవి అందు "మొదల విశ్వవిద్యాలయము" యొక్క నిర్ణయ పట్టికను (బిల్లు) నిపుడు సిద్ధుగా జరుగుచున్న రాజ్యాంగ కాగన నిర్మాణ సభా కార్యక్రమము ముగింపకున్నా చట్టముగ మంజూరుచేయబడలదు చెందదీడక్కా. "విశ్వవిద్యాలయము"ను గుఱించి యిండియా కార్యదర్శిగారు యనుమతి నొసంగలేదు. అందుచేత దాని కార్య విధానము రాబోవు తీతకాలము వరకును రాజ్యాంగ సభా విచారణకు రావేమో. మూడవదియును నాల్గూ "విశ్వవిద్యాలయ" మొకటికంటె యారంభ దశలో నున్నది. స్థానక ప్రభుత్వము వారు తల యభి గాను మున సుసంపదమయ కార్యక్రమవిధమును ఇండియా దొరతనమువారికి బంపిరి. ఇంతలో నిదికూడ విచారణకు తేబడునో తేదో జెప్పవీలలేదు. నాగపురపు "విశ్వ విద్యాలయ" విషయమింకను స్థానక ప్రభుత్వమువారి యాలోచనలోనే యున్నది. దీనిగఱించి సలహాసభ నానాక కార్య నూచనప్రతిమను స్థానక ప్రభుత్వమువారికి దాఖలు చేసిరి. బర్మానిశ్వవిద్యాలయవిషయమున నింతకంటెను కారవిలంబగు నట్లున్నది దీనికొక నిర్ణయ కార్యపట్టికను చిత్తుగా తియారు చేయబడినది నింతలో నది దొరతనమువారియాలోచనకురాదు.

మిషనరీ సొసైటీల గాబడి:

యెద్దమున బట్టి నీమలో ఆయా మిషనరీ సొసైటీల గాబడి తిగి పోవునన్న భయమున కనసరములేదని కలబడుచున్నది. నూరు సంవత్సరముల క్రిందట యూరోపుఖండమంతా యిప్పటివలెనే యెద్దములో మునిగియుండెను; అప్పుడే ఆయా మిషనరీ సొసైటీలు ఇంగ్లాండులో స్థాపనమైంది. అప్పుడును ఆదేవిధముగా దేశములో భక్తి కృద్ధియై జనులు మునుపటికంటె ధార్మికముగా ద్రవ్యముచ్చుచున్నాడు. లండన్లో మిషన్, వెస్టి లన్ మిషన్ సొసైటీలకు ఆ వెలకటి యేటికంటె నిగటి రాబడి కొంత యొక్కువైనది. చెప్పమిషన్ వారి రాబడి యెంతమాత్రము తగ్గలేదని విషయమైనది.

వృత్తాంత లెఖలు.

దేశ భాషాపత్రిక:— "గూంగ్ లియూ" అను నామమున బరగు చారిత్రిక ప్రచురణము మానుకొనెను.

దేశ భాషాపత్రిక:— "కవిక సాహిత్య" అను నామమున మలబారు జిల్లాలో స్వీలను పట్టణమున మలబారు శత్రు భాషలో ప్రచురింపబడును.

మంగ దేశ సాహిత్య సమ్మేళనము:— బర్మాను మహారాజాధికారిగా గారి యాధిపత్యమున వైసంఘమువారి సారథ్యోక్త్యమున వచ్చే క్రిస్తమును సెలవులలో జరుపబడును.

రామచంద్ర పురము, పెద్దాపురము తాళూ కాలు:— కాకినాడపాలీను డిప్యూటీ నూదరింతుండెంటు గారి యాధిపత్యముక్రింద వై చెరుతాళూ కాలును జేర్చబడెను.

శాస్త్రురజన్మము:— మంగ దేశమున గాగ్రున జన్మల విషయము నిష్కయంబునక దొరతనమువారి తిక్కానములు ఈ వారంతమున వెల్లగునని తెలియుచున్నది.

మైదరా బాదు నిజాము గారు:— కీనిబాను గారు, వారి సంస్థానములోని ఆంగ్లేయ ప్రతినిధిగారును ఈ నెల 21 తేదీన సిద్ధుల బోవుచున్నారు. తిరిగి 31 తేదీకి వత్తురట.

దినరంజు రాజ్యస్థితి గారు:— కాకినాడవాడ త్వలగు దినరంజు స్థితి గారు యుద్ధముఖమున కేలదెందు కొఱకు ఆస్యోగ్యపరక్ష జేయుచుగనుటకు చెప్పువురికి వచ్చిరి.

చెన్నపురి చిత్ర భాసంఘము:— ఈ సంఘము వారు ప్రతి ఫిబ్రవరి నెలలో చిత్రకవ్య ప్రదర్శనమును జేయుట మామూలుకలదుగాని, ఈయన 1912 సం॥ ఫిబ్రవరి నెలలో సమూహకలయను ప్రదర్శనమును ఈ సారి యుద్ధ కారణమున మానుకొనెనని తెలియుచున్నది.

రాజద్రోహ నేరస్థులు:— పంజాబులో రాజద్రోహ నేరమునకు విచారణజేయబడి, యుద్ధము విధింపబడిన కంతసింగు, బూరిసింగుల విషయమై వైస్ రాయిగారు కలగ జేసికొనబని నెలవిచ్చినందున, సకల కేరకులకు నుదీయటకు నిష్కయంబుడెను.

మొదవ పైనిరులకు వార్తా పత్రికలు:— బోగ్రానగరమునకు డిప్యూటీ సేజిస్ట్రీలుగానున్న అబ్దుల్ ఆలీగారు ప్రాచ్యులో బోయచున్న మొదవపైనిరులకు పంపి కొను విమితము హిందూదేశ వార్తాపత్రికలను గొన్నిటి, ఆంగ్లేయభాషలోనివి, దేశభాషలోనివి కూడ, ప్రతిమెయిలు మీద బంపుటకు ఆనుమతిించినారు.

బెజవాక రామమోహనాస్య యుదిత భాండాగారమువారి యువార బుద్ధి, కొల్లూర గ్రామ కౌపు కన్యదగు 18 యేడ్ల గ్రామ్యులబిల్ల నాను కై) ప్రకృతమును స్వీకరించుట కుత్సహిస్తయింద వైఖాదా గారి సభ్యులు కొందర బాబుని అస్యమతము నుండి రక్షించిరి. వై బాబును సోమవార పరాయణమున సంప్రకృత పండితులగు నగు ఘనకుటుంబములోని వాడెను. కై) ప్రకృతమును స్వీకరించిన యెడల దనకు గొప్పగొప్ప యుక్యోగము లగునని యాబాబు మనోహంబు బడెను.

పంచదార మందు:— పంచదార, టీ, కాఫీలకు భక్త్యములకే గాక వైద్యములకు వినియోగ పడుచున్నది. దెప్పెరిగిరి గాయమునకు వెంటనే పంచదార వేసి కట్టుకట్టిన యెడల గాయము త్వరలో మాగులదు. దెప్పె గాయములకే గాక ఏజాతి పుండ్లకయినను పంచదార వేసి కట్టు కట్టుచుండిన యెడల గాయము త్వరలో మాగులవని డాక్టరులు పురోగించి చెప్పుచున్నారు. పంచదార కట్టు కట్టుటలనక గురువులలో విషము ప్రవేశించుటకు నిలువదనియు, చీనుపట్టుట కరకాళముండదనియు, మానుపట్టుట రు గావలకంత అత్యు కలుగుననియు చెప్పుచున్నాడు. గియూలు (మంప-మోరీను మొదలగు కొస్తాపంచదారలు) పంచదార యు దిట్టి గుణములుండునా యని ఈయన కోర్కెను చేయుచున్నాడు. ఈగొస్తా పంచదారలకుందుగూడ ఇట్టి గుణములున్నవి నని డాక్టరులు పురోగించి చెప్పుకొనిరి.

THE GREAT WAR.

Proclamations in Warsaw.

GERMAN PEACE OVERTURES.

Lloyd George's Estimate of Munitions.

[Reuter's Agency.]

GREAT BRITAIN

The Premier Visits the Grand Fleet. Addresses the Officers and Men.

LONDON, August 11. The Press Bureau announces that Mr. Asquith and Mr. Mackenna have visited the grand fleet as guests of Sir John Jellicoe. Mr. Asquith addressed to the Officers and Men words of congratulations and confidence.

The Munition Output. Enormous Increase.

LONDON, August 11. Interviewed by a correspondent of the "Times," Mr. Lloyd George said that the shell output was fifty times greater in July than in September, and it would be a hundred times greater this August and thence onward it would increase surprisingly.

Twelve thousand skilled workers had been recalled from the trenches.

More Steamers Sunk.

LONDON, August 11. Seven trawlers, a Norwegian barque, the Norwegian Steamer "Geiranger," a Russian barque and the British steamer "Oakwood" have been sunk.

The large British steamer "Rosalie" has been beached. It is believed that all the crews were saved.

Declare Cotton Contraband A City Meeting.

LONDON, August 12. A meeting at Queens Hall presided over by Sir Charles Macara passed a resolution urging Government to declare cotton contraband.

Honorary Titles to Big Men.

LONDON, August 12. The "London Gazette" announces that Major General A. G. Hunter Weston had been made a K. C. B. for his distinguished service in the field. The King of Belgians has been made a Colonel-in-Chief of the fifth dragoons guards.

A Deserving Promotion.

LONDON, August 12. Sir David Beatty has been promoted to be a Vice Admiral.

Sale of New Cotton for Record Price.

LONDON, August 12. The first sale of the new cotton crops was sold at Liverpool yesterday at a record price of 210 sterling. The money goes to the red cross.

The Steamer "Barbarossa."

Most of the Crew Drowned.

LONDON, August 12. News has been received in Athens to the effect that most of the crew of "Barbarossa" were drowned.

FRANCE.

Suspected of Incendiarism. Prisoner to be Released.

LONDON, August 12. PARIS. It is announced that the order quashing the proceedings against the American Swosooda charged in April with setting fire to the liner "Lafayette" will shortly be signed and he will be liberated.

Artillery Actions Near Arras. German Violent Attacks Repulsed.

LONDON, August 12. PARIS. A communique says that artillery actions north of Arras have taken place.

The bombardment in Argonne was redoubled with the extensive employment of asphyxiating shells. This was followed at dawn by very violent German attack headed by three regiments against positions between Binarville road, Viennette Chateau, and Houyette ravine.

The Germans in the centre succeeded in penetrating our positions, but were dislodged by counter-attacks in the course of the day, only retaining part of our first line.

We took prisoners. The enemy also further east attacked our trenches but were completely repulsed.

Latest French Communique.

LONDON, August 12. PARIS. The Crown Prince's army in Argonne delivered further attacks last night at Marie Therese and Lafontaine Aux Charmes all of which were completely repulsed.

Lively fighting is proceeding in Bois-Le-Prete and the enemy has made an abortive attack in Vosges.

RUSSIA.

The Affairs at Warsaw. A Proclamation.

LONDON, August 11. AMSTERDAM. Prince Leopold, O. D., Bavaria, has issued a proclamation in Warsaw declaring that the Germans wage war only against hostile troops and not against peaceful citizens. Peace and order shall be preserved and rights protected. He expects the citizens of Warsaw to undertake no hostile action and to trust to German sense of justice, but as it is known that the enemy have prepared attacks against Warsaw leaders and most prominent citizens have been taken as hostages.

"With you, inhabitants," he says, "it rests on to protect the lives of your fellow citizens." He further demands that the citizens shall report any knowledge of such attacks. The penalty for negligence will be death.

City Mainly Occupied by Bavarians.

Polish Refugees from Warsaw say that the Bavarians now mainly occupy the city.

The Veteran Leopold.

The Veteran Leopold looks well despite the fatigues of the campaign.

Bavarians' Friendly Attitude.

The Bavarians are striving hard to make friends with the inhabitants.

Traffic as Usual.

Cafes are full and tramways are running as usual.

Eager for Peace.

The majority of the German troops undoubtedly believe that the capture of Warsaw has brought peace within sight. They are tired and eager to return home.

Attack on Fortifications.

More German Repulses.

LONDON, August 12. A Petrograd communique says that the Germans on Monday night and Tuesday renewed their desperate assaults on the Western fortifications of Novno. Counter-attacks of the garrison wiped out three battalions, and a hundred prisoners and a number of machine guns were taken.

The German attack on the southern fortifications of Novogeorgievsk were repulsed.

The Germans continue a stubborn offensive in the directions of Ostrolenka, Rozan and Putusk.

Russian Reinforcements.

The Russians, notwithstanding losses in incessant fighting, have been reinforced, resisting vigorously on the whole line of the river Bug. The Russians on Monday evening repulsed attacks on the river Ekan and on the Riga roads and drove back the Germans from Schoeberg district further south and continued to press, retreating the enemy on the Dvinsk to the Poneviesz front, having driven some of their detachments out of positions with the bayonet.

There was severe fighting also on the roads from Vleprz to Lukow and Vlodana and the roads from Cholm, where the German attacks were repulsed.

More Russian Successes.

Pursuing The Turks.

LONDON, August 11. The Russians in the direction of Upper Euphrates, after capturing a number of positions, are now pursuing the Turks and have already captured two guns, a camel caravan, numerous prisoners and much material.

Turkish Attacks Repulsed.

LONDON, August 11. PETROGRAD. A communique mentions that the Turkish attacks on the whole front in the Caucasus on Sunday were repulsed. There was desperate fight for the possession of the Merghemli Pass, whence the Turks were driven, fleeing in disorder.

Germans within 6 Miles of Kovno.

LONDON, August 11. PETROGRAD. The Germans are six miles from Kovno which is already empty. The husk machinery has been taken to other towns and people have left. The German aeroplanes visit Riga daily. A Zeppelin appeared yesterday and circled the ramparts of the fortress at a great height.

TELEGRAMS.

ITALY.

Austrian Submarine Sunk.

LONDON, August 12. ROME. It is officially announced that an Italian Submarine in Upper Adriatic has torpedoed and sunk the Austrian Submarine, the crew of which were lost.

AFRICA.

The South African Contingent.

Receives Colours at the hands Of Mrs Botha.

LONDON, August 12. PRETORIA. Mr. Malan of the Union Cabinet received and Mrs Botha presented colours to the Nyasaland Imperial Service Contingent to-day prior to its departure. The response to the call was most enthusiastic and the contingent could have been recruited three times over. Colonel Moorhead commands.

AUSTRALIA.

Eucalyptus and its Effects.

LONDON, August 12. MELBOURNE. Doctor Bull of the Melbourne University has discovered that Eucalyptus kills germ of Cerebrospinal Meningitis.

GERMANY.

French Air Raid on Sanktingbest.

Eight Persons Killed.

LONDON, August 12. It is officially announced in Berlin that eight persons were killed and two wounded in the French air raid on Sanktingbest, near Saarbrücken.

UNITED STATES.

The Peace Prospects.

Newspaper Comments.

LONDON, August 11. NEW YORK. There is no more talk of peace in America than of war. This is attributed to German inspiration.

Hearst newspapers lead the campaign with full page editorials entitled "Let the league of neutrals urge the making of peace in Europe."

Officials in Washington remain indifferent while the "New York World," the "New York Herald" and the "Tribune" and other leading journals declare that peace talk is premature and dwells on the uselessness of treaty-making with scrap of paper autocrats.

HOME. Italian newspapers consider that German peace overtures are a fresh German diplomatic blunder revealing the Empire's internal weakness.

The Italian Clerical News Agency asserts that three American cardinals, with the approval of the Pope, have taken the initiative with a view to peace congress in Switzerland.

HAGUE. It is semi-officially stated that the report from Geneva that the Queen of the Netherlands has sent a letter to the Pope in connection with restoration of peace is completely unfounded.

German Peace Overtures.

Peace approached

Unwilling to Face Another Winter.

LONDON, August 12. A telegram to the "Times" from Milan from competent Vatican sources says that Germany is engaged in preliminary overtures to obtain the mediation of the Pope for the discussion of peace on the basis of the restitution of Belgium. Both Germany and Austria in their overtures manifested great unwillingness to face another winter campaign.

An Appeal to Mexican Factions.

LONDON, August 12. NEW YORK. A conference of Latin-American representatives has issued an appeal to Mexican factions to compose their differences.

America's Reply To Austria.

A Rejection

LONDON, August 11. WASHINGTON. The American reply to a recent Austrian note rejects the contention that American exports of munitions to the allies are inconsistent with neutrality.

INDIAN TELEGRAMS.

(NEWS BUREAU.)

SIMLA.

Incometax Advisory Board.

Government Unable to Accept Resolution.

SIMLA, August 13. The Government of India's Resolution on the Constitution of the Income-tax Advisory Board as formulated by the Hon'ble Mr. Ramanagar in the Imperial Legislative Council will be gazetted to-morrow. It is understood that the Government of India after careful consideration of the opinions of the Local Governments and public bodies have been unable to accept the suggestion.

TELEGRAMS.

Railway Receipts.

SIMLA, August 12.

The total approximate gross earnings of the State and Guaranteed Railways from 1st April to 31st July 1915 are less by Rs. 1510017 than the figures for the corresponding period of 1913-15.

The Viceroy's Portrait.

Date Fixed for Unveiling

SIMLA, August 12

The 28th of September has been fixed as the date for unveiling the portrait of the Viceroy in the new Council Chamber at Simla. The Hon'ble Maharajah of Coosimbazsar, the donor, will be "at home" to his guests after the ceremony. As already announced the Hon'ble Pandit Madan Mohan Malaviya will unveil the portrait.

Weather Report.

SIMLA, August 12

The All-India weather report indicates that the break in the rain has continued and rain-fall has been confined to Burma, north-east India and Central Himalayas. A few falls occurred in the United Provinces, Mysore and south-east Madras. The principal amounts are Mymensingh, Bogra and Mukteswar 2 inches each. An extension of rainfall into the United Provinces is forecasted.

The Viceroy Returns to Simla.

SIMLA, August 12

The Viceroy and party returned to Simla this morning at the conclusion of their monsoon tour which included visits to Delhi and Dehra Dun. His Excellency will again tour in autumn but details are unsettled.

Donation to the Red Cross Fund.

Totals Rs. 4,62,584.

SIMLA, August 12

The total donation received towards St. John's Red Cross Fund till 7th August totalled Rs. 4,62,584. The following were the principal donors—Maharaja of Balarampur (Part) Rs. 500. Maharajah of Bikanir Rs. 1,500, Rajah Brij Narain Rai Rs. 1,000, Dehra Dun Aid Association Rs. 1,000, Indian Research Fund Committee Rs. 3000, Nagpur Aid Association Rs. 7,000, Maharajah of Kashmir Rs. 6,500, Bombay St. John's Association Rs. 1,500, Maharajah of Dhambhanga Rs. 7,500 for a Motor Boat.

CALCUTTA.

Slump in Jute.

Affected Cultivators to be helped with Grants

CALCUTTA, August 12

Mr. B. C. Convery, Agricultural Adviser to the Government of India, who arrived in Calcutta on Wednesday from Pusa last night (Thursday) for a tour of inspection in Eastern Bengal. He will visit Jossore, Rangpur, Gaibanda, Mymensingh, and Dacca where he stays from the 17th to the 19th instant. Mr. Convery will return to Calcutta on the 20th enroute for Pusa which he reaches on the 21st. During his tour he will make a thorough inspection of the jute growing areas and the dairy farms. The question of affording adequate relief to the people in this Province affected by the slump in jute trade has long been engaging the attention of the Government of Bengal. It has now been decided that as the sale of jute has adversely been affected by the war the cultivators directly concerned in jute growing are the victims of war and as such they should be considered eligible to get relief from the Imperial War Relief Fund. Government has fixed 25 per cent. to be allotted from the provincial branch of the fund for such relief and the joint secretaries have been empowered to give a grant to the extent of Rs. 4,500 on the application of the District Officers supported by commissioners.

A European Charged with Smuggling Opium.

CALCUTTA, August 12

Alyon a European resident of Lucknow and formerly an Engineer in the employ of the Burma Oil Company, was palmed before the Deputy Magistrate of Howrah on charge of smuggling 16 seers of opium into Calcutta from Delhi. The case is pending. The accused was released on bail of Rs. 500.

A Suit Against a German Firm

To Recover Rs. 14,737.

CALCUTTA, August 12

At the High Court before Justice Greaves an application was made on behalf of Baidya Nath Bhattacharjee for order that an early date be fixed for hearing of suit brought by him against Schroder Schmidt and Company to recover Rs. 14,737 under contract. The plaintiff's case is that he gave defendants information as to where manganese ore could be found. Defendants worked there and extracted thousands of tons of manganese. Under agreement plaintiff was to get Rs. 5,000 as bonus and Rs. 200 per month so long a work would continue. The defendants admitted contract but said that the plaintiff did not render any information and they extracted only very small quantity of ore. On behalf of the defendants counsel said that the defendants company was English Company but there were good many Germans connected with the firm. Most of those Germans were witnesses in the case but they were now interdicted at Ahmednagar and defence was approaching Government for permission to bring those witnesses down at the cost of the defendant firm so that if permission was obtained and date was fixed it would be convenient to bring them down on that particular day. Court fixed 29th November next for the hearing of suit.

TELEGRAMS.

Bengal Governor Arrives In Calcutta.

CALCUTTA, August 12

H. E. the Governor, accompanied by Mr. Gourlay, Private Secretary, arrived here this morning. His Excellency attended the Victoria Memorial meeting and presided in the afternoon over the meeting of the Executive Committee of the Imperial War Relief Fund. He leaves for Dacca to-morrow and thereafter his programme is not yet fixed up. But he will make a river tour in Eastern Bengal visiting several important places. His Excellency returns to Calcutta on the 1st September to preside over the Bengal Legislative Council. He goes to Darjeeling in the second week of September.

European Charged with Forgery

CALCUTTA, August 12

At the Central Police Court to-day the Chief Presidency Magistrate convicted Joseph Lewes, an Assistant in the firm of Messrs Porter, Simpson and Co., tailors, who stood charged with forgery and misappropriation in respect of fifty rupees for having sold goods of that value belonging to the company to one Mr. R. D. Thomson, resident, Great Eastern Hotel. Accused was sentenced to six months' rigorous imprisonment.

Further Government Loans.

To Afford Relief

CALCUTTA, August 12

The Government of Bengal have made a fresh grant of Rs. 1 lakh to the Commissioners of Chittagong division for contribution towards the agricultural loans. This will enable the district authorities to afford relief on a large scale in Brahmanbaria where distress is now felt to be acute.

PUNJAB.

The Trial of Arya Samajists.

Sentences Reduced

LAHORE, August 12

In the sensational State trial at Patiala, the Chief Court has now passed orders in the appeal of two Arya Samajist writers, Ram Singh and Bishambar Das. They were convicted by the Lower Court of creating feelings of ill-will and hatred between the Sikhs and the Arya Samajists. The allegations were that in a book called 'Kalsa Panth Ki Haqiqat' the accused imputed certain immoral practices to the Sikhs as established by their sacred books. The conviction of the Lower Court was held but the sentence was reduced in each case to six months from 1 year's rigorous imprisonment and a fine of Rs. 200 each.

Sant Kaur's Death.

Sensational Developments Expected.

LAHORE, August 12

Investigation in what is known as the Ravi Mystery in which Sant Kaur was murdered and hanged afterwards, is proceeding strenuously. Many industrial citizens are concerned in arranging the ill-fated marriage of this widow under the auspices of the Hindu Sabha and the Hindu Ratepayers' Association. It is understood that a high official as a member of the charitable society concerned will be called as a witness after arrests are effected. The Police believe they have a clue and an arrest is expected to-night.

Two Sikhs Executed.

LAHORE, August 12

Bank Singh and Betta Singh recently convicted by the Lahore Special Tribunal of the murder of Chanda Singh Maudai at Nangal Kalan, Hoshiarpur District were executed in the Lahore Central Jail on Thursday morning.

Agricultural Situation in Punjab

LAHORE, August 12

Reports are being prepared upon the agricultural situation in the Punjab where want of rain is causing anxiety for kharif crops. The situation will not be fully known until returns from all districts are in. It may be noticed, however, that an inch and a half of rain recently reported at Hissar has done much good. This being the region of the Punjab is most likely to suffer seriously from shortage at this time of the year.

BOMBAY.

GERMAN DYES SOLD BY AUCTION.

Fabulous Prices

5000 All-India Purchasers Present

BOMBAY, August 12

The auction sale of the Aniline Dyes of the well-known German firm of Messrs. Farben Fabrik, Beyer and Co., Ltd., began this morning when fabulous prices were offered and large lots were knocked down. About five thousand purchasers were present. Many came from different parts of India. A special train from Ahmedabad brought hundreds of merchants. The whole lot of dyes is worth about Rs. 20 lakhs, and the sales will continue from day to day for a week.

Further Details

The great auction sale of Aniline Dyes by the order of the controller of hostile trading firms has commenced in Bombay, the total value being estimated at 15 to 20 lakhs of rupees. Sale is expected to last four or five days. Merchants from all parts of India, Madras, Punjab, Calcutta, Delhi etc., are attending and the great hall specially prepared for the occasion will accommodate 5,000 persons. It is rarely that any city in India sees such an agglomeration of strange faces and dresses and nothing could more strongly impress one with the

TELEGRAMS.

importance of the aniline dyes trade to India than a visit to Messrs. Crawford's auction rooms to-day. The stock belonged to Messrs. Farben Fabrik, Beyer, one of the biggest manufacturers in Germany whose works at Elberteld give employment to thousands of hands. In India they had as many as 20 branches. The sale took place under the direction of Mr. P. G. Jones, an expert in dyes, who was brought out from England specially to take charge of large stocks, of dyes held by the enemy firms in India. Although prices in the beginning ranged from six to seven times of the normal rate in the evening when bidding became brisker they reached sometimes upwards of ten times the ordinary market rate. Nearly all big millowners and financiers were present. Lots to the number of 327 were sold to-day valued at about 8 lakhs of rupees. The mills were the chief buyers, very little chance being given to ordinary merchants. There were rumours of a ring but not much credence is attached to these. The controller has decided to sell some lots by tender and these will be received up to the 20th of the current month.

One & half Million Belgians Destitute.

The Lord Mayor's Fears

BOMBAY, August 12

The Lord Mayor of London has sent a message to the Times of India 'on behalf of the National Committee of Relief in Belgium' expressing the hearty thanks for the splendid generosity of the readers of the "Times of India." The Lord Mayor fears that coming winter will intensify the suffering of a million and a half destitute in Belgium whom Germans refuse to feed. He trusts that the Indians will continue to help in this great emergency.

A Young Cultivator Kills His Wife.

Trial at the Sessions.

BOMBAY, August 12

A case is coming for hearing to-morrow at the Sessions court, Poona in which a cultivator aged 29 is charged with the brutal murder of his wife. It appears the accused and his wife were living on bad terms with each other and there were frequent quarrels between the two during which the accused used to assault his most brutally. On account of this treatment the wife left her husband's house and went to live with her father in another village. Accused went in search of her and finding her ordered her to return home. The wife's father permitted her to go on condition that the accused promised not to ill-treat her. Accused did so and took his wife away. On the road, however, he assaulted her with a stick till she fell on the ground. On arriving home the accused seized his wife knocked her down and having bound her hands and feet tied her to a pole in his house and began thrashing her with a stick. Her screams brought out a neighbour on the scene who loosened the cords and freed her from her husband. The accused then dragged her to a verandah and there throttled her to death in the presence of his neighbour who had come to the rescue of his wife. The accused was committed to the Sessions.

The Baroda Central Library.

Children's Department Introduced.

BARODA, August 12

The Central Library of Baroda introduced a novel feature. The Library started a children's Department, wherein not only books etc. are kept but also two tables and puzzle boxes for children's recreation and two more departments for story telling and cinema show have been introduced.

A Bombay Parsi's Death in Persia.

Now Explained.

BOMBAY, August 12

With reference to a Parsi's death at Soosmen Masjed in Persia the British Consul at Mahomer, has written to the family of the deceased that Jamshed Terwind died of an accident on 26th February. He was working as a mechanic in the Anglo-Persian Oil Company's workshop. In trying to save a cooly from being killed while at work he ran to a switch on a working line, but in doing so he fell over the machinery and died immediately. The Company has given only Rs. 250 as compensation.

Trial and Conviction on a Sunday.

HELD TO BE ILLEGAL.

Retrial Ordered.

BOMBAY, August 12

The Honourable Justices Shah and Hayward, on the Appellate side of the Bombay High Court, disposed of an interesting point of law and procedure as to whether conviction on a Sunday was legal and justifiable. One Bahadur Daud was convicted on a Sunday of the offence of house-breaking by night with intent to commit theft and was sentenced to eight months' rigorous imprisonment. The accused appealed to the High Court maintaining that conviction on a Sunday was illegal and that he was prejudiced in his defence. Their Lordships in giving judgment said it was not argued before them that trial held on a Sunday was illegal. In this it was not suggested that there was any urgency or any special circumstances to hold the trial on Sunday. From the criminal circulars of this court it was clear that it was not proper to hold a trial on a Sunday. The accused was in this case clearly prejudiced in his defence as he was not able to engage a pleader. The conviction and sentence were reversed and a new trial ordered.

German Firms to be Liquidated.

BOMBAY, August 12

A notification issued by the Revenue Department declares that 22 firms specified in a schedule which were

TELEGRAMS.

granted license up to 14th August 1915 under clause 4 of order for carrying on their trade or business in British India have refused the extension of license after that date. It is directed that these firms should deposit all assets of their trade or business with the controller of hostile trading concerns in Bombay and the Collectors of Poona and Karachi. The names of the firms are as follows:—

Farbenfabriken Bayer and Company; Meister Lucius and Bruning Leopold; Cassella Berlin Aniline Company; Dittmar Brothers Dittmar and Company; Scheichtendahl and Company; Steffens and Notte; Braiver and Krause; Joseph Bloom A Strandes C Floor and Company Sanatogen Co., Ltd., Continental Tire and Rubber Co., and others.

Beneficial Rain.

BOMBAY, August 13. There was good and beneficial rain during the week ending 10th August throughout the Presidency but more rain is still needed in Sind, Ahmedabad, Panch Mahals, Kathiawar and Palanpur.

Ladies Badminton Tournament.

POONA, August 13. A vigorous badminton Tournament at the Ladies' Club was concluded last evening, the successful doubles being H. R. the Begum Sahib of Janjira and Mrs. Gupta who won the first prize. Lady Dorab Tata and Miss Murtag won the second prize.

Savings By Stoppage of Champagne.

POONA, August 13. The stoppage of champagne at the Government House has resulted in a contribution of Rs. 500 as a first monthly instalment to the Women's Branch of the Bombay War and Relief Fund from the Military Secretary to H. E. the Governor.

Printers of Papers and Books.

Their Responsibilities Defined.

BOMBAY, August 13. A Government Press Note issued to-day draws the attention of printers, publishers, authors and editors to the provisions of Section 3 of Press and Registration of Books Act 1867, as amended up to date as follows:—

"Every book or paper printed within British India shall have printed legibly on it the name of the printer and place of printing and if book or paper be published the name of publisher and place of publication. The Note, explains it has frequently happened of late that book or paper has been appearing bearing as the name of the printer the name of the author or other such person with no connection with the printing trade. It appears necessary, therefore, that it should be explained that where an author desiring any matter to be printed enters into arrangement with a person having control of a printing press under which that matter is printed by the latter person at his press the latter and not the author, editor or other such person is printer within the meaning of this section. Although author or other such person may in a sense be said indirectly to cause the matter to be printed it is only the person exercising control over the press can be called printer. If the name of printer be not printed upon the book or paper he is liable to penalties prescribed by Section 12 of the Act and the fact that the name of another person has appeared instead of his own as that of printer will in no way absolve him from liability to those penalties.

It is necessary for the Government to emphasize this as there is reason to believe that printers under the impression that they will thereby relieve themselves or the press managed by them from responsibility sometimes insist upon the author or editor representing himself as the printers. Responsibility can not be evaded by printers by means of this kind.

Two Indians to High Appointments.

BOMBAY, August 12. Mr. Manchershaw K. Gazdir has been appointed to act as Junior Assistant Secretary to Government, Revenue and Financial Department. Mr. Sham Rau D. Manker to act as Senior Assistant Secretary to Government, Revenue and Financial Department.

The New Japanese Cabinet.

The Personnel.

BOMBAY, August 12. In reference to "Reuter's" announcement regarding the changes in Japanese Cabinet, the Japanese Consul in Bombay has supplied the "News Bureau" representative with full details of the personnel of the new cabinet.

Count Okuma, Premier; General Oka, Military Member and Ozaki, Minister of Justice remain in their respective places. Admiral Kato is the new Member for the Navy. Mr. Taketomi for Finance, Mr. Techki for the Interior, Mr. Takata for Education and Mr. Minowra for Communications.

Misleading Hajis.

German Tricks.

BOMBAY, August 12. It is understood that Germans are still trying to make mischief in India by misleading Hajis. It appears several Hajis who recently returned from Hedjaz possessed copies of hand bills distributed amongst them at Hedjaz by Germans.

Sugar to be Sold by Auction.

BOMBAY, August 13. Mr. V. Alvares, Bar-at-Law, Marmagao, announces that on the 23rd August there will be sold by public auc-

TELEGRAMS.

tion under the authority of the Judge Commercial on board the Austrian steamer "Vorwarts" interned at the Port of Marmagao two thousand bags of refined sugar.

The Haj Pilgrimage.

Date of Sailings.

BOMBAY, August 12. With the sanction of the Government the following vessels of Bombay Persia Steam Navigation Co., will sail for Haj from Bombay: "Jehangir" on or about 25th inst. "Hajaz" about 5th September, "Huri" about 12th September. Another vessel will sail on the 23rd September if passengers are available.

Bombay Share Market.

BOMBAY, August 12. To-day's share market showed a weaker tendency as weak holders are selling to square up business and to press market down to purchase shares for October delivery that will open on the 15th. In Mill shares Davids declined to Rs. 532.8, Standards to Rs. 885, Madayji to Rs. 1,080, Swadesi to 1,385, Nagpur to Rs. 1785, Colaba to Rs. 1,305. Tata steel shares also declined ordinary to Rs. 104.8 and def. to Rs. 203.8. As there are no buyers nothing is doing in Government paper. Business in small lots is reported at Rs. 88.4.

Cotton Fires And German Agents.

The Advocate Of India's Comment.

BOMBAY, August 12. Regarding the cotton fire message already wired, the "Advocate of India" in the course of its comment says:—"Let us turn to cotton fires on the cotton green between the months of February and April 1914. These fires were about 50 in numbers and involved 1,50,000 bales of cotton valued at Rs. 16,50,000. Salvage corps saved a large number of bales and Insurance Companies sold 75,000 damaged bales valued at Rs. 8,50,000. The number of totally destroyed bales was put down at Rs. 8,30,000. The price of salvage varied but damaged cotton was generally purchased at about 60 per cent. of ordinary cotton. For the purposes of the manufacture of explosives damaged cotton was as good as fresh cotton or almost so. Certainly such bales as had only suffered in colour owing to water were quite as valuable for this purpose as clean cotton. Now the mystery of the great epidemic of fires on cotton green during the season of 1914 is as profound to-day as it was when a committee was formed and called evidence with the object of discovering the cause or causes of the outbreak. If anything the mystery is intensified for this reason. There has been an entire absence of cotton fires. (One outbreak has been recorded.) Continuing the journal says:—"We have made careful enquiry and we believe we are stating a fact when we say that most of the cotton salvage found its way into Germany last June. Certainly, the Bombay firms of Messrs. Wolfe and Sons and Messrs. Solomon now being dealt with as alien enemy concerns and owned by Germans, bought directly salvage largely and it may be that they also purchased indirectly. We are not engaged in any sensational effort in suggesting that these great cotton fires and destruction amounting to something approaching a crore of rupees was a direct work of German agents whose main purpose was to purchase cheap salvage for the benefit of German Government for its feverish manufacture of munitions prior to the outbreak of war which had been carefully timed. There is nothing fantastic in the suggestion. Deep laid villainy is an admitted speciality of the Teuton or at least the Prussian and even if the charge is wide of the mark, he will take it as a compliment to his "Kultur." German agents in Bombay could last spring have played incendiarily with perfect safety for there was then a theory that Europeans of whatever nationality would not under any circumstances have been engaged in such operations.

BEHAR.

The Behar Students' Conference.

Mrs. Sarojini Naidu will be Requested to Preside.

MORADPUR, August 12. The Beharee Students Conference will be held this year at Muzaffarpur sometime in October. There is a strong feeling among the student community in the province to request Mrs. Sarojini Naidu to preside this year. This is finding favour from the leading public. Among those who have presided over the Conference are such men as Justice Hassan Imam, Justice Sharfuddin, Messrs Sachchidanand Sinha, Muzharul Haque, Hon'ble Babu Praj Kishore Prasad.

Mr. Justice Imam Suffering from Fever.

MORADPUR, August 12. Mr. Justice Hasan Imam who arrived here on Thursday was laid up with a short but sharp attack of fever. We are glad to learn he has now shaken off the fever completely but is still weak.

The Movements of Sir Charles Bayley.

MORADPUR, August 12. Sir Charles Bayley returned this morning after an extensive tour in North Behar and left again for Arrah. In the course of his tour in North Behar His Honour visited Muzaffarpur, Chapra, Hathwa and received addresses expressing deep regret at His Honour's departure from the province. His Honour leaves Arrah on Saturday the 14th and halts at Bankipore till Wednesday leaving for Gaya on Thursday.

HYDERABAD.

The Fortunate Editor Of "Paisha Akhbar."

BOMBAY August 13. The Editor of "Paisha Akhbar" of Lahore during his visit to Hyderabad obtained an annual contribution of Rs. 2,700 from the Nizam's Government.

TELEGRAMS.

Handsome Donations.

BOMBAY, August 13. The "Mushir" of the Hyderabad a local Daily gets a monthly payment of Rs. 200 and the "Islamic Mail" of Bombay receives Rs. 100 monthly, the "Bulletin" of Secunderabad receives Rs. 1,000 monthly during the continuance of war for the circulation of telegrams among the Officials of the State.

SOUTH INDIA.

A Great Festival Near Pondicherry.

PONDICHERRY, August 13. All schools and public offices are closed to-day at Pondicherry on account of the grand Virampatnam festival. Virampatnam is a nice little seacoast village five miles south of Pondicherry. Facing the sea is the famous shrine of Shakti. About 20,000 people are collected there for witnessing the impressive procession of the sacred car.

The Next Madras Provincial Conference.

A Meeting.

MADURA, August 13. The Madras Provincial Conference has been invited to hold its next Session in Madura or Ramnad Districts. The local Congress Committee met last evening when they passed a resolution requesting the Secretaries to convene a meeting of the leading citizens of Madura and Ramnad at an early date in order to concert measures to hold the next Madras Provincial Conference at a suitable place within the two districts. It is suggested that Ramnad will be most convenient to hold the Conference.

The Pilgrims' Committee.

Leave Tinnevely.

TINNEVELLY, August 13. After three days, hard work in connection with the collection of information regarding noted places of pilgrimage in this district the Pilgrim Committee left this morning for Madura enroute to Palani. Yesterday the Raja of Ramnad and Mr. Somasundaram Pillai, Trustee of the Sankaran Koil Temple discussed with the Committee the needs of Rameswaram and other temples in Ramnad Zamindari and Sankaran Koil. In a little temple during Adithapasa festival nearly half a lakh of people assemble. Sanitary arrangements are satisfactory and they have no requests to make.

అమృతాంజనము

అన్ని నొప్పులకు పరమామృతము

ప్రతివారము వేలకు వేలు విక్రయము.

సీసా 1-8 0-8-0 అణలు మాత్రమే.

పంచభాష చీటి మాచికొనిన మోసము గలుగకు

AMRUTANJAN

Best Indian Pain Balm.

తలనొప్పుల మాన్పుచు. వాయువుపోట్ల శాపు.
పార్శ్వపునొప్పుల శారదోలును. పోట్లపోట్లను.
వసమూలికలనే హిందూ దేశమును
తయారుచేయుటకు మంచిమందు.
సువాసన గలిగి యుండును.
దీనిని విశేషములతో కూడ వాడుచున్నారు.
ప్రతిఞ్చుట నుండదగిన చవుకయైన నైద్యసహాయము

చుండుకు నూనె

ఈనూనెను రాచిన చుండు, పొడి, గోకుడుపుండ్లు మొదలగునవి వెంట్రుకలకు హాని

సంగ్రామ దిన వర్ణంత్రి

(అంధ్ర) దేశము.)

పత్రికాంశం.

(రాజభక్తి పద్యములు)

చ. అరయఁ బురాణభారత మహావీర్యంకమునం గిడిటికిఁ
 దొరకొని ధర్మముద్దమునఁ దోడుగు కృష్ణుఁడు లాఠి మోలికిఁ
 బరమసహాయఁడై రిపుల సాధరముం బరిమార్చి ధర్మమున్
 దిరముగనిల్పుఁగాఠ జగతికొదవఁజొంటి ప్రతిజ్ఞ మీఱఁగాన్.

ఉ. పాదువ శక్తియే తనకుఁ బ్రాప్తఁడనమ్మచు విజ్ఞుని యా
 కారవుడిలై ము, నిపును గర్వితకేళు రాజరీతికిఁ
 దూరముగాఁగ నల్లసలఁ మాతి ప్రపంచము తల్లడిల్లి వి
 ప్రార మధర్మయుద్ధమును సమ్మోహం! విపరీతబుద్ధిమై.

సీ. గ్రంథరూపముల నభానంబుఁ దొలగించు
 పెద్దలు తన్నేమి పిలువలేదు
 ప్రార్థనాలయకొటి భక్తుఁడ ప్రేమిండు
 తేనెతల్ తన్నేమి తిట్టివారో?

గృహకృత్యములయంద కెలు కాంతాపణుల్
 కోపించి తన్నేమి కొట్టివారో
 సౌమ్యజీవనమున్ జనుపారజన మెరు
 గొని వికడతన్నేమి చెనకివారో

సమరముర్యాజ్యమున నుద్రేక స్థలగు
 గ్రంథభాండార దేవతాగార సమితి
 నాశమొందించి యబలల నరజనులఁ
 గుత్తుకలుగోనె రాక్షస ప్రూరవృత్తి

ఉ॥ ధర్మము నిమ్మనోట మతి దైవముతుండు గాన నిచ్చుట
 ధర్మరీతికై బ్రీటివర పతాకము లెచ్చట విచ్చియును స
 త్కర్మభరంభరత్నమునఁ దద్దయు నచ్చట గొల్లకల్మియున్
 నిర్మల కీర్తి పూర్తిగ ననికొద్రువమంచుఁ దలంచు బొప్పగున్.

సీ॥ ప్రత్యేక సాంఘిక ఫలము లపేక్షించి
 తృప్తిపన్న మహమ్మదీయులార!
 గారవోద్యోగ సంస్కార పద్ధతుల సం
 తనమంబు హిందూ మతములార!
 స్వయత ప్రచారః శంకట వృత్తి నె
 మ్మొయఁగేరు క్రైస్తవ మిత్రులార!
 భగవాన్య పశువుత్ర చారాభిరక్షక
 రాజ్యమందు వసించు లైతులార!

ఇతరరాష్ట్ర మరాఠ్రమతేచ్చలేక
 ధర్మ సంస్థాపనార్థము వైవయోగ
 మునను సంస్థాపనమైన యీ రణమునందు
 స్థిరము నున బాష్టిచక్రరక్తి జయము

క॥ విరోధా భూరరణం
 ప్రారంభమందు కిముఁ బరాక్రమమున్
 వీరస్వర్గము చెందిన
 సూరులకై గట్టు నాత్మసుఖ మెప్పుటికిఁ

ప్రజల ముఖానుగుణముగ నేలెడు భగవద్గుణ బ్రీటిపురుగు
 వ్యజరక్షితు లామ సం

జయగున్

బుధవారమునాడు సంగ్రామ
 తేర్చబడినది సభ్యులు బ్యాంకు
 తాకములతోడను శివత్యావారా
 రాజభక్తికీర్తనలను బాడుచు నూరేగి
 గంటలకు సమాజభరణము ప్రవేశించిరి. ప్రప్రథమ
 మున దైవప్రార్థన మొనరింపబడినది. పిమ్మట రివియూ యిన
 'స్పెక్టరు' గారు ప్రస్తుతపు విరోధానుసంగ్రామమును గూర్చి
 యా మనయోగికలకు ఆంగ్లేయ ప్రభువులు ఈ యుద్ధమునఁ
 బ్రవేశించుటకుఁగల కారణములను గూర్చియు మృత్యుమధుర
 చాతుల్యతో జక్కఁగ నుచన్యసిందిరి. పిమ్మట దేవసాన ఆసా
 న పండితులకు దేవం మహాదేవశాస్త్రి గారు శ్రీపంచమబార్హి
 సార్వభౌమునివై జెప్పిన సంస్కృతస్తోత్రములు చదువబడినవి.
 తదనంతరము సమాజకార్యదర్శి చాగంటి కామరాజు గారు

బ్రీటిషు హాపాలనా లాభములనుగూర్చి యుక్తియుక్తముగ
 నొక డిప్లొమెన్తానును గావించి పిమ్మట ఎలిమెంటరీ పాఠ
 శాల విద్యార్థులచే రాజభక్తి కీర్తనలు పాఠపఠింపబడినవి. అనంత
 రము సభ్యులందరిచే ప్రస్తుత విరోధానుసంగ్రామమున
 మన యేలికలకు త్వరలో జయము చేకూరుగాక యని ఏకగ్రీవ
 ముగా ప్రార్థన జరపబడినది.

కులూరు.

ఏకత్యుభ కారణంబున నీనెల తే 4 ది బుధవారము
 నిరు డి గ్రామంబున సంగ్రామరక్షకర్త మహాత్మ్యవం
 బతి జయద్రథంబుగ జరపబడియె. గ్రామవాసు లందఱును
 బాలబాలికా విద్యార్థులతో మంగళ తూర్వా రాసంబులతో
 నిరంతర జయధ్వనులతో నతిసుందరముగ నలంకరింపబడిన
 టెక్టాంపు గుంపులతో మారువారి కమంవానందంబొప్పార
 నలంకరింపబడిన శ్రీ ప్రభునంపతుల చిత్రపటముతో విద్యార్థుల
 భక్తికీర్తనలతో నవీర్ణుల మహాత్మ్యవంబుతో మారేగి శ్రీ
 యమ్యుతస్వామివారిదేవాగారంబు నేర యచ్చట బ్రీటిషు విజ
 యార్థము బ్రాథమిక చేసిరి. తత్సమయంబున నీహమ్మర్ గ్రేడ్
 ఎలిమెంటరీ పాఠశాలప్రధానోపాధ్యాయులు యం. సి. కె.
 రంగాచార్యులుగారు మృత్యుమధుర శైలిలో రాజభక్తిగూర్చి
 యాపస్తంబింది కొన్ని పద్యంబులను జదివెరి.

ఆయుర్వేద వైద్యము

డికేంబరు నెలలో చెప్పవలసినది అభిలషారత ఆయు
 ర్వేదసభ జరగగలదని, ఆయుర్వేద వైద్యమునం దభిమానము
 గలవారందరకును, దెలిసియున్నది. ఆసహజేతమున కెట్టి
 యేర్పాటులను జేయఁజాలె? అట్లుచేయుట కెనరెన రెట్టిపను
 లను జేయవలయునో? అని ఆలోచించుటగాను (26-7-15)
 లేదని, వైద్యరత్న పండిత గోపాలాచార్యులుగారి ఆయు
 ర్వేద కళాశాలలో నొకసభ జరిగినది. ఆసభకు గౌరవనీయు
 లనేమియు దయచేసిరి. ఈవిషయము ఆంధ్రపత్రికలో బ్రకటింప
 బడినది.

'వైద్యరత్న' చిరుమకు నహించిన పండిత గోపాలా
 చార్యులు గారు చిరుమకు సాధకపరమమయేగాక
 వీరు శాంతస్వభావమును ఓషధిగలగలిగి పట్టుటలతో, వ్యయ
 ప్రయాసలకోర్చి ఆయుర్వేదాభివృద్ధి గురించి పాటుపడి
 హిందూదేశమున కుత్సయగునేన చేయుచున్నాడు. ఈసంద
 ర్భమున నాయుర్వేదమును గురించి నేను కొన్ని సంగతులను
 వ్రాయుగోరెదను. మన భారతీయులలో ఆయుర్వేదము మం
 చిదిగాదనియు ఆంగ్లేయవైద్యమే మంచిదనియు కొందరును,
 రెండును మంచిని కొందరును, ఆంగ్లేయవైద్యము మంచిగా
 దని కొందరును భిన్నాభిప్రాయాలై యున్నారు. ఆయుర్వేద
 మునందు హిందూదేశమును, తిద్దేశమున ప్రయోగమున
 నట్లు కోగని దానమును (కోగమును కుప్పెట్టుట)
 రోగ చికిత్సయు నేర్పరది. వాటినిబట్టి ఆయుర్వేద వైద్యు
 లు, బాగ్రత్రోస చికిత్సలను జేయుచుండిరి. రాచమరువులు
 ((రణములు) మొదలగు అసాధ్యమైన వ్యాధులనుగూడ చికి
 త్సలు గలవు. దీనికి ముఖ్యముగా గాలపిండి ధర్మము ఆయుర్వే
 దాభివృద్ధికి, మనజేతమును ధర్మసాహాయము చేయుటలేదు.
 ఆయుర్వేదవైద్యులు ముదిగానని, ఆంగ్లేయులకు గొప్ప
 వారుగా నున్న మనవారిలో ననేమియులేదన్నవి హాస్యాపద
 ము ఏలయంగా! ఒకేరోజున కనేచికిత్సలు ఆయుర్వేద
 ములో జెప్పబడియున్నవి. ఏ వ్యాధులు ఆంగ్లేయ వైద్య
 శాస్త్రములో సాధ్యములని చెప్పబడియున్నవో ఆ వ్యాధు
 లే ఆయుర్వేదములో సాధ్యములని చెప్పి చికిత్సలు వ్రాయబడి
 యున్నవి.

ఆశ్చర్య ఆయుర్వేదశిక్షి (కొమరము) ఆంగ్లేయవైద్యులు
 సాధారణముగా వ్రాసినవేసి, ఆశ్చర్య పాడినట్లుటచూచుట
 గా చికిత్సజేయుచుండును. ఈవ్యాధి తిరుగరాదన్నను. దీనికి
 మన ఆయుర్వేదములో చికిత్స లోపలకు భగ్యములు, కషాయ
 ములు, మరియుతర మందు లనేకములు, చెప్పబడియున్నవి.
 భూమండల మనేకభాగములు గలిగియున్నది. ఒక్కొక్క
 భాగమున నొక్కొక్కవిధముగా, శీతోష్ణస్థితి, చాలా
 వ్యత్యాసములతో మారియుండుటచే, ఆయుర్వేదములందరి యా
 చారములను ఆహారపదార్థములనుబట్టి వారికెట్టి వైద్యశాస్త్ర
 మనవలెనో, అట్టివైద్యశాస్త్రమును ఏర్పడియున్నదిగాన
 పశ్చిమదేశమున కేర్పడిన, చికిత్స మనదేశమున కనవయోగమని
 భండితముగా జెప్పవచ్చును.

పశ్చిమదేశవాసులు నుద్యుపానముజేయుట ఉప్పుబట్టల
 నెల్లప్పుడు శరీరమంతయు గప్పుకొనుట; మాంసము తాగె

దుంపనకులు విస్తారముగా నుపయోగించుట, గలదు గాన
 వారికి తగిన వైద్యశాస్త్రము ఆదేశమున కేర్పడినది. ఆ పద్ధ
 తికి వ్యతిరేకముగా మన హిందూదేశము వేడిగలదనిగాన ధాన్య
 ము మొదలగు తేలికపదార్థములు దినుటయును నూనెబట్టలను
 గట్టుకొనుటయును గలవు. కాన నిందులకు దగిన వైద్యశాస్త్ర
 ము వీరి కేర్పడియున్నది. నూనెబట్టలై నను. శరీరమంతయు
 గప్పుకొన నవసరము లేదు. విదేశములయందు లేదు! మన
 హిందూదేశములోనే వివిధభాగములలో శీతోష్ణస్థితియు మా
 రుటనుబట్టి ఆహారపదార్థములు ఆచారములు మారుగలిగి
 యున్నవి. వానినిబట్టియే వైద్యశాస్త్రముగూడ మారింది. ఏల
 యనగా ఆయుర్వేదములో; జీవ-కాల-పాత్ర; తెలిగి చికిత్స
 జేయవలయును చెప్పబడినది.

మన కయుద్య శాస్త్రమును మనహిందూదేశములే చేసి
 రనుటకు సందేహము లేదు గదా? తొట్టి వయ్యయు, చాల
 ముచిరని, చెప్పవారనేమియుగలరు. అందులకు చెప్పవారను
 బారుండివారును గలరు. అందుకునుంచి ఒక్కొక్క సంగతి
 మాత్రమే వ్రాయుచున్నాను. (ఈగ్రంథకర్త) స్నానవిధులను
 జెప్పుచు గాలి తగులనితావునతోట్టిగో స్నానముచేయవలసిన
 దని, నుడివెను. అతడు శీతలదేశవాసిగాననీ, తనగ్రంథమున
 నట్లువ్రాసెను. మనదేశమున కది కుక్కరలేదు అనవలయు
 కాలమున ప్రవాహోదకములో స్నానముచేయ వలసినదని,
 వాగిదానివిధులుగూడ, మనవారు విధించిరి. మూత్రవిస్త్ర నా
 నంతరము లింగప్రక్షాళనజేయుట విధియైయున్నది. ఆదైవకు
 నుజేయుటలేదు. ఎవరైనను శాస్త్రముగాను గాని గాత్రమున నీ
 శ్మశ్శోణులప్రక్షాళనముజేసినట్లు మనవర వాగిరికలుతో నుజేయు
 చుండును. వానిలవలెగలను పదమొగ్గును లీలనవాగిరికలకు దెలి
 యకపోవచ్చును. మూత్రవిస్త్రనజేయుంపుడు రాగిపాత్రలోని
 ఉడకముతో, లింగప్రక్షాళన జేసినట్లుమున, మూత్రకోశమునకు,
 కండ్లకు, మొదలకు, వేడిగలబుజ్జేయనీయుక చలువజేయును.
 మనపూర్వీకులు మనము తిను పదార్థములలోను, నడతలోను
 గూడ, చికిత్సల నిమిత్తముండిరి. పసపు, మిర్చి, ఇంగుర,
 నూనె, ఆవాలు మొదలగు అనేకవస్తువులకు కలరాను నాది
 కురువులను ముకొన్ని విషపుజ్వరములను రానీయుటందు
 శక్తిగలరు. వైద్యువులు సాధారణముగా, మనకుంలలో,
 పశుమనేయుండును. ఇందుకునుంచి పత్రికలలో విపుల
 ముగా వ్రాయు నరగాళములేరు; మరియు ఆయుర్వేద
 పాఠశాలలు చెప్పతరు, మెనూర, కలకత్తాలో ముగ్గుకు
 కొద్దికాలమునుండియే ప్రారంభమైనది. ఈకళాశాలలెప్పుడును
 మున్నే 100, లే, 150 పదవ్యక్తులుంటిరాక, వేలవారి న
 ఆయుర్వేద వైద్యుల నేయు, చికిత్సజేయుచుండినని యనము,
 తెలిసికొనగలము. అట్టివైద్యులనాశము కొన్ని ఇపుడుత
 రించినది. కొందరు వృద్ధులై యున్నారు. కొందరు కయ్యు
 లుగలరు. అట్టివార నేమియు నుతహింసపర్యముగా నచ్చిన,
 ఆయుర్వేదవైద్యులుగా ముడి, వారి యుంకిపట్టులో నుప్ర
 సిద్ధులై, కీర్తిని బొందుచున్నారు. కళాశాలలో, జదివిన
 వారు మాత్రమే, ఆయుర్వేద వైద్యులు జేయదగిన వార
 లనియు, తదితరులు, దగినవారనియు, నెంచగాలు. ఆయు
 ర్వేదశాస్త్రానుసరము గల పురాతనవైద్యులు. చాలమంది
 గలరని మనదేశాభిమానులగు ఆశ్చర్యల విన్నవించుచున్నాను.

జె. కె. రావు ధర్మవారి ఆశ్రమము.

ఆంధ్ర మహావీరసభ.

1916 వ సంవత్సరమున కాకినాడలో జరిగిండుటకు
 నిశ్చయింపబడిన నాల్గవ మూర్త మహావీర సభను జయప్రద
 ముగ కొనసాగిండుటకు తరు నేర్పాటుల నాలోచించుట కీ
 నెల రి-వ తేది సాయుకాల మారుగంటలకు కాకినాడ కిటానీ
 అసోసియేషన్లో సోదల సభయొకటి జరిగెను. హైకోర్టు
 జడ్జి వేంటి రామసోమయాజుల వి. ఎ. వి. ఎల్. గార్లగా
 సభాధ్యక్షము వహించిరి. ప్రెసిడెంటుగారు, హా-రేబి
 హాలరము జమీందారుగారును సభాధ్యక్షములకు సంగహ
 ముగ సభ్యులకు బోధపరచి ఒక సభ్యులకు సమము రి మంది
 నెక్టరీలు సెయ్యినిపబడిరి. సభ్యుల సంఖ్యభక్తులు 20
 లకు తక్కువ గానంద చందాల నీయవలెనని నిర్ణయింపబడిన
 ను. బుజును సాయురీ గారు, చల్లా కామేశ్వరరావు గారు,
 కొమ్మిరెడ్డి భాస్కర రామయ్యగారు నాయకులుగా, జగ్గిరాల
 మార్యప్రకాశ రావుగారు, ముత్తా మాణిక్య శ్రేణిగారు కార్య
 దర్శులుగను, నాళిమ రామలింగయ్యగారు కోశాధికారిగాను
 నియమింపబడిరి. ఆంధ్రోద్యమమునం దభిమానముగల జిల్లాల
 లోని ప్రముఖులను ధనికులను ఇతరులను సభ్యులసంఖ్యనుండు
 చేరుడని కొలదు లేఖలు పంపబడును. రామచంద్రపురము,
 ఆమలాపురము, రాజోలు, రాజుపేటదగరును, పెద్దాపుర
 ము, పితాపురము తునితాలూకాల కేగి యనుట నవసంఖ్యముల
 నెర్పబడుటకు గొందరు ప్రతినిధులుగ నియమింపబడిరి ఇంత
 రు కిది శుభసూచకము.

జాబులు

విలేఖకులకు ప్రకటన.

ఒకవిద్యార్థి బంధుః—సంతకములేదు. తెలుపవలెను.
కందాళియ శంకరముగారు—ఆగస్టుము వారే దిద్దు
బాటు చేయవలసియుండును.

పురవాసులు—సోనలు అధికారులకు వ్రాయవలెను.
హిత్తోక్త—విషయము మరియొకరును వ్రాసిరి.

నిష్పత్తిపాలి, దేశభిమాని, రుద్ర మనిస్వామిగారు,
విద్యార్థులు, రఘురామస్వామిగారు, శంకోపరామాననాచార్యులుగారు, బాలకవి అ. నారాయణమూర్తి, టి. ఎన్. దొర
స్వామి శెట్టిగారు:—ప్రకటింప బాలనందలకు చింతిలు చు
న్నాము.

ఎం. నరసింహాచార్య టి. ఎల్., ఎం. రామకృష్ణరావు
గార్లు ముద్రాస్వాతంత్ర్యము గ్రంథకర్తలకు తేనిబహుమాన
ములు వ్యాపారక్షేమము లగుటనుచేసి ప్రకటనలు గా ముద్రింప
వలయుండును:—

I
లక్ష్యణరావుపేట.

అయ్యా,
కృష్ణాజిల్లా తెలుగు తాలూకా వాడంపూడి కివారు
ఉప్పాకిపాడు అనేది గ్రామమునందుండు జనులు కొందరు
ఇండ్లలోకి గ్రామములో ఇరుకై, బీదవాండ్లు రయితుల కను
వుల కాలలలోను అట్టి యిల్లలలోను కాలముగడుపుచు
ఎన్నో పర్యాయములు దరఖాస్తులు పెట్టుకొని చెప్పకొనినప్ప
టికి, ప్రతి ఉద్యోగమును ఆలసచెయ్యలేదు. నేటికి ప్రజల
యదృష్టకేముట దీక్షాస్థితి తహసిల్దార్ కోకా లక్ష్యణరావు
నాయకుగారు మాగ్రామముయొక్క యావత్తుమాది ప్రజల
యొక్కట్లానుబట్టి గవర్నమెంటు అసలు వినిచోభూమిని గ్రామ
కంఠముగా గ్రాంటుచేయించి, ఆగస్టు 8వ తేదీని మాగ్రామము
చేర్చి దాదాపు 70 కుటుంబములకు తగినంతస్థలము అంద
రకు కేటించిరి గనుక ప్రజలందరు సంతోషముతో భగవం
తుడు వారికుటుంబమును కర్ణిల్లజేయుగాక యని ప్రార్థించు
చున్నారు. ఈ క్రొత్తగా కట్టబోవు ఇండ్లఅన్నియు ఒకపే
టగానుండును గనుక దానికి లక్ష్యణరావుపేట అనిపేరు
పెట్టు దలచుకొన్నారు.

మంచాల పెదసత్త్రిరాజు.

II
యిదికుల బ్రహ్మచర్యాశ్రమము,
హరిద్వారము.

అయ్యా,
బ్రహ్మచర్యాశ్రమమునందు విద్యభ్యసించు బాలరకు
అన్నయ, కస్తూరు మున్నగువి ఆశ్రమమువారలే యుచితముగ
నింపందరు. అభ్యంగము మున్నగు పౌకర్యము లన్నియు
ఆశ్రమమువారలే నియమానుసారము సమకూర్చెదరు. పోషకు
లైన వారిలో ఎవరైన తమపుత్రులకు తాము స్వయముగ
అన్నపానీయాదికమును వహించెదమనిన ఆశ్రమవార లంగీక
రింతురుగాని ఆబాలుని ఉనికిమాత్రము ఆశ్రమములోనే ఉండ
వలయును. హిందీభాషతో భాగోళము, గణితము, దేశచ
రిత్రము మున్నగు వానినిబోధింతురు.

ప్రకృతమీ యాశ్రమ పరిపాలనము ఒక ప్రధాన సభా
ధీకమయియున్నది.

ఆ ప్రధానసభయందు ఆరరణిల పండిత మదనమోహన
మాల్యమన్నగు ఉదారపురస్థులు సభ్యులైయున్నారు. వారు
సంవత్సరమునకు రెండుపర్యాయములు ఏకత్ర సమావేశములు
సంవత్సరమునకు కలయు భవనును మంజూరు చేయుచుండురు.

ప్రకృత మియాశ్రమమునందు ౧౫ అధ్యాపకులున్నాడు.
పాశ్చాత్యులందు గా నేవకలున్నారు.

గోకాల మున్నగు వానియందు ౨౫ నేవకులున్నారు.

తీర్థణము ౧౨ తరగతులుగ విభజింపబడినది. ప్రభు
విభాగము 8 సంవత్సరములను, మధ్యవిభాగము ౪ సంవత్స
రములను ఉచ్చవిభాగము ౫ సంవత్సరములను విభజింప
బడినది.

పీఠ పరిపాలనమునకు ప్రకృతము మాసమునకు దాదాపు
3 నేల రూపాయలు క్యయమగుచున్నది. కలకత్తాయందుండు
మార్కాండేయరక్షులు మాసమునకు ౫౦౦ రూపాయలు సహాయ
మిచ్చుచున్నారు. తక్కిన భవనంతయు హరిద్వార శ్రేష్ఠిము
కు వచ్చెడి యాద్రుతులు ఋషికులమును అచటి విద్యార్థులదే

బ్రహ్మచారుల ప్రకర్తమునుగాంచి ఇచ్చుచున్న దిగవ్యసహ
యముమీదను ఆశ్రమమునకు పోషకత్వమును వహించిన శ్రీ
శ్రీశ్రీ దర్బాంగామహారాజా యున్నగువారి ఇచ్చాదానముల
వలనను సమకూడుచున్నది.

ఇచ్చట చదువు విద్యార్థులు పృథివీవారము ఒక్కొక్క
విషయమును గ్రహించి ఉపద్యసించుట, విషయములను పరి
శీలించుట మున్నగునవి గలవు.

విద్యార్థుల ప్రకటన.

౮ సం॥ మొదలు ౧౨ సం॥ లభ్యపు వయసు కలిగిన
బ్రహ్మ, త్రిపుర, వైశ్యబాలరకు ఆశ్రమమునందు ప్రవేశ
పెట్టుకొనియెదరు. ప్ర ప్రభుమున ఈబాలర ఆశోగ్యమును
బుద్ధిసూక్ష్మతను కలిగించెదరు. పరిక్షకు లంగీకరించినపిదప
బాలరపోషకులనుండి ౦-౮-౦ అకాలపత్రముమీద ప్రమాణ
పత్రము వ్రాయించుకొనియెదరు. దానియందు పోషకులు తమ
బాలుని ౧౨ సంవత్సరములు ఆశ్రమమునందు విద్యాభ్యాసము
నిమిత్తము ఉంచెదమనియు, గొప్ప అనారోగ్యము సంభవించి
వైద్యులు సలహానిచ్చనియెడల శాశ్వతమునకు మఱుబా
లుని పిలుచునిపోననియు, ౨౦ సంవత్సరములలోపల ఆబాలు
నకు వివాహము చేయవనియు ప్రమాణపత్రములను వ్రాయ
వలయును. బాలుడు దుర్మార్గుడై పోషకుల ఇష్టముననుసరించి
యొందక ఆశ్రమమునుండి బయలుపడెనని పోషకుని గృహము
నకు చేరినయెడల పోషకులు ఆబాలునకు అధికఁజయిన వ్యయ
మునకుగాను సం॥ ౧౨-కి రూ॥ ౧౦౦ లు వంతున అపరాధ
ద్రవ్యమును ఆశ్రమాధికారులకు ఇవ్వవలసి యుండును.

క. మార్గం దేయశర్త.

III

గుంటూరు మునిసిపాలిటీ.

అయ్యా,
మా పురమందలి మునిసిపాలిటీ చేర్మనకదని భావించి
నందున నా పదవికి నీ క్రింద నడవారంపబడిన యేడుగురు దర
ఖాస్తులను బంపియున్నాను. 1 పి. వెంకటరెడ్డిగారు 2 న్యాయతి
హానంతరావుగారు 3 తోలేటి అప్పారావుగారు 4 వి. భావ
నాచార్యులుగారు 5 గుంటూరు నుబ్రహ్మణ్యముగారు 7 యతి
రాజులు నాయకుగారు.

1. వెంకటరెడ్డిగారు మొన్ననే చేర్మన కదవిన వదిలి
నారు. వీరు విద్యార్థులు, ధనవంతులు, చాలకాలమునుండి
యీ మునిసిపాలిటీలో నున్నారు. కాని వీరు చేర్మనగానండి
చేసినపని ప్రజలకంత సంతోషకరముగా నుండలేదని పురజనులు
చెప్పకొనచున్నారు. దీనికి చుట్టూకారణము వీరు చిరకాలము
వ్యాధిగ్రస్తలుగా నుండుటయే యని చెప్పవచ్చును.

2. హానంతరావుగారు ఇచ్చట న్యాయవాదులుగా
నున్నారు. న్యాయవాదిపదము నిజముగా వీరికే అన్వయించునది.
చౌదయము కరుణారస పూరితము. సత్యవాది, దానశీలురు.
సినిమేదలను సమాన గౌరవముతో చూతురు. చాలకాలము
నుండి మునిసిపలు కౌంసిలరుగాను రెండు సం॥ములు వైసు చే
ర్మనగాను నుండిరి. వెంకటరెడ్డిగారు జబ్బుస్థితిలో నుండిన
కాలములలో మున్నెముక క్వనహారములన్నిటిని మిగుల శ్రద్ధతో
ను చాచచక్కముతోను జూచి, రేయింబగళ్లు తమ కాలమునం
తకు మునిసిపలు పనులకై వినియోగించిరి. పలు సంవత్సరముల
నుండి యంద పరంతురగా వచ్చుచున్న వ్యవహారములన్నిటిని
చక్కచెట్టిరి. పనిలో మంచి కరకు వహింతురు. నిష్పత్తి పాత
ముగ క్వనహారములను తీర్చానింతురు. కలియుగ ధర్మరాజని
చెప్పవచ్చును.

3. అప్పారావుగారు వీరు చాలకాలమునుండి మునిసి
పాలిటీలో నున్నారు. కొంతకాలము చేర్మనగానుండిరి. వీరు
చేర్మనకాలము కొందరికి సంతోషిగా లేదని వాకొందురు.
వీరికి బాంకిలోపని. వర్తకులలో కొందరితో మంచిపనులుబడి
గలదు. పెట్టికొన్నలేవనపరీక్షలో కృతార్థులైరి. ధనవంతులు
కొంతకాలము ఇక్కడి నాటకసమాజమున కధ్యక్షులుగా నుం
డిరి. సంగీతవిద్యార్థులందరిని గౌరవించురు. గానవిద్యయం
దు వీరుకున్నంత అభిమానము ఈపురమందు మరొకరికున్నదని
చెప్పలేము. వీరు మంచివారు.

4. భావనాచార్యులుగారు వీరు న్యాయవాదులు మంచి
తెలివిగలవారు. కొంతకాలము మునిసిపలు చేర్మనగా నుండిరి.
అప్పుడు ఈ మునిసిపాలిటీ మంచిస్థితిలో నున్నదని చెప్పకొం
దురు. మోమాటమి లేకుండ వ్యవహారములను చక్కచెట్టుచు
రు. కొంతకాలము తాలూకాబోర్డు వైసుపనిచేయుటగా నుండి
రి. వివిధరైతుల సమర్థక గలరు. ఉపాయశీలురు. ధనవంతులు.
జిల్లా స:పూర్వములుగ కొంతకాలముండిరి.

5. రామనాథయ్యగారు. వీరు జిల్లాకోర్టులో న్యాయ
వాదులు. మంచి పాక్షిస్తుగలరు. ఒంగవోలు నివాసులు.

కొంతకాలము కొన్నిలరుగా నున్నారు కొన్నిసార్లు చేర్మన
పదవికి నిలిచిరి. కాని, నిష్ఫలముయెను. వీరు మంచిపనులు.
ఎంతపనిననును మంచిపైర్మముతో నిర్వహింపగలరు.

6. గుంటూరు నుబ్రహ్మణ్యముగారు వీరు వర్తకులు.
కొంతకాలమునుండి కౌన్సిలరుగానున్నారు కొంతకాలము డెలి
గేటు చేర్మనగా నుండిరి.

7. యతిరాజునాయకుగారు వీరిచెప్పవు. ఇక్క
డ పొగాకుకంపెనీ పెట్టిక తరువాత నీ పురమునకు వచ్చి ఈ
కంపెనీకి ఏజెంటుగా నున్నారు. కొంతకాలము క్రిందట
కౌంసిలరుగా నామినేటు చేయబడిరి. వీరు విస్తారకాలము
చీ రాల గ్రామ మం దుండురు. ఈ పుర వ్యవహార
ముల చాచగ తెలియవు. జరిగి మునిసిపలు కౌంసిలుసభలో
చాల సభలకు వీరువచ్చియుండలేదు. ఉద్యోగస్థులతో కలిసి
మెలసియుండురు. స్నేహపాత్రులు.

మాకుదెలిసినంతవఱకు చేర్మనపదవికి నిలిచినవారి
యోగ్యతలు కేదీకరింప బడినవి. వీరిలో నెవరు గమరులో
వారిని నిర్వచింప కౌంసిలరుల కోరుచున్నాము.

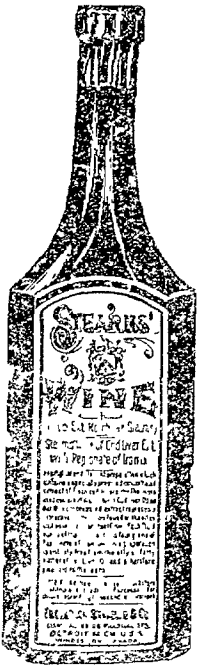
ఈ సారి మునిసిపాలిటీలో పుట్టిన వింతలు ఎన్నడు
ను పుట్టియుండలేను. నిజముగా నేలంపెట్టిగానున్నది. కుట్రలు
చాలప్రబలినవి. కౌంసిలరులలో కుట్రలు ఏర్పడినవి. రాజధాని
మునిసిపాలిటీలలో నెలనగ్రస్థానమునున్న నీ మునిసిపాలిటీ నేడు
హీనస్థితికివచ్చినది. కొందఱు ప్రముఖులు ఆకాశ రామన్న
అర్జీలను వ్రాసిగొప్ప ఉద్యోగస్థులకు, కలబ్బులకు, సంఘము
లకు బంపియున్నారు ఆ మట్టిలను చదివిన, ఆ గ్రేటువిద్య
యందారితేన సమర్థులగు కొందఱివిద్యార్థులచే సృష్టింపబడి
యొందరచ్చునపురజనులు ఆకాశరామన్ను నిజముగానది
విద్యార్థులచే సృష్టింపబడినదై:వో నృప్తికర్తలకిదియొకకళ
కమని చెప్పకొప్పక. క్రింద సంతకములేనందునను, కవులవై
ఎక్కిరి కొక్కిరిగా అక్షరములను వ్రాముటచేసను భీరులని
తెల్లచుగుచున్నది. పాపము ఈ మట్టిలములమున పురజనుల
మానసములను ద్రిష్టజూచిగాని అవి వెడలిగిరి. ప్రజల
దూషణలకు పాత్రులైరి. ఇంక నిట్టి నీచకార్యములకులోనుగ
రని నమ్ముచున్నాము.

రామమూర్తి.

చున్యప్రదేశములు - అందలి జనుల కష్టములు.

- (అవధానల రామమూర్తిగారు)
- నీ ఏవై పుమాచిన నెన్నో + భూధరములే
- కానిబయలుకింత + కాంచడమ
- ఎటుచరిననుమహా + వృత్తుంబులే కాని
- మంచిబాటలు + కానిపించుటకుదు
- ఎద్దికొచ్చిన + పెద్ద "బొల్లలై" కాని,
- మృతపుత్ర కటివో + మైరుగుపడవు
- ఏతట్టుపోయిన నింతయుకే + హేమహా
- గాలియేకాని + మేలోగాలిలేదు
- ఎంతమాచిన, సరసతయించుకైక
- గనని కోడలు కాని తాదృశజంటె
- పండినానాక + గతులును

- బి
- అ॥ కాళ్ళగు
- కండ్లుల
- వికృతులు
- జ్వరపి! నుకొక్క నశి ము
- అ॥ పాలు నెయ్యిమంచి, పోయెను
- బ్రదుకవచ్చునన్న వానినైన
- బొందనచ్చుననట, పుడమిలోగ
- విందముగతివాని బొందుటకుదు.
- నీ. ఏయింటజూచిన, నోయబ్బ! తలనొప్పి,
- యెట్లుభరింతు మం చేడ్చువారు
- ఏయింటజూచిన, నోయబ్బ! యీ చలి
- జ్వర పెట్టునదలు సం చరచువారు
- ఏయింటజూచిన, నోయబ్బ! యీ దాహ
- మనకెట్లు తాగురు మనెనువారు
- ఏయింటజూచిన, నోయబ్బ! యీ వ
- మనము లెట్లుపహింతు మనెనువారు
- ఎట్టివస్తువయిన, నోకోకె పు గాదు
- రక్తమంతయునుచెడి, సంములుట్టి
- దశనబొండ్ల, నీపాదకుతాలు పెట్టు
- పద్మలోచన! యని చింతపడుచున్నరు.

స్టెర్న్స్ వైన్ ఆఫ్ కాన్స్టాన్టినోపల్

లోహముతో గూడినది. పాలిపోయినట్టి దూ, బలహీను లగునట్టియు జనులకు యథా బలమొసంగగలదు. ఆరోగ్యమును, ఉత్సాహమును గలిగించుచు మందు యెండలలో సయితము తృప్తికరముగ బని చేయగలదు.

ఓగ్నత్రుక, పొందు, శుష్క, భీరునులకు పానోన్నతమైన చక్కని యావధు.

అన్నియందుల హావులతో విక్రయించబడును.

కంతమును పొగుచేసి ఉచ్చాస్యమున నువాసన గలిగించును పౌఖ్యమును హెచ్చించును. రుచిని గలిగించును స్వరమును స్పృహను గాను హెచ్చుస్థాయి గలదిగాను తేయును పాత్రలకు, బోధకులకు, మిక్కిలి ఉపయోగము.

తాంబూలముతో దీసికొనిన మిక్కిలి రుచించును. గొంతుకలో చల్లగనుండును. అశీర్వమునకు అనుచికిని మంచి మందు. చుట్టకాల్చిన తలచే ఉపయోగించివట్లయిన ఉచ్చాస్యముల నువాసన గలిగించును.

3 అణాలు పోస్తుబిల్లు పంపినచో నొక పాకెట్టు మాత్రమే పంపబడును. అది బహుదినములు రాగలదు. మాదిరి పాకెట్టు అర్థజా పోస్తేజిస్తాంపు యీక్రిందివారికి పంపిన పంపబడును.

ముల్లరు ఫిప్పు 21 నుంకు రామ శెట్టిపిల్లి, మదరాసు.

నవీననాటకము రసవంతము.

సంగీత వీరశేన విజయము.

ఇది నవరసభరితమై, శృంగార, శోక, రసప్రధానమున నాలుగంకముల చక్కని నాటకము. ఇది పండితి పాదుల కల్లరకును విశేషమునకును సులభమైనది వ్రాయబడినది.

కలయునా రిచిగున ఆద్రెస్సులకు వ్రాసి తెప్పించుకొనవచ్చును. వి. పి. భగ్యులు కొనువారే భరించవలయును. 12 పుస్తకములు ఒకే దఫా కొనువారికి ఒక పుస్తకము బహుమతిగా నియ్యబడును.

దీ. వెల రూ. 0.8-0

ఆకుల పాపారావునాయుడు,

ఇల్లిపర్ రామన్నది.

Or

పిల్లల శెట్టి లక్ష్మీపతిరావునాయుడు,

జనరల్ మర్చెంటు, కాకినాడ.

శ్రీ ఆంధ్రజాతీయ కళాశాల

మచిలీ పట్టణము.

సామాన్య విద్యతోపాటు చేతిసాయ నేర్పబడును దేశీయ పరిజ్ఞానమును సామగ్రియును వృద్ధిచేయుట కనేకులకు విద్యాపద్ధతు లవలంబించబడుచున్నవి విద్యార్థి భవనమున వసతులుగలవు ప్రాచీన ఆర్యులయొక్క ఆదర్శములు గమనింపబడుచున్నవి

ఈ క్రింది కళాశిల్పములందు బోధము హస్తశిల్పమున గూడిన జ్ఞానమును నిపుణత్వమును పెంపుచేయు మార్గము లేర్పవగు బడినది. (1) చిత్రలేఖనము (ప్రీహ్యండు జా మెట్రికల్) (2) వర్ణ లేపనము (పెయింట్రింగు) (3) మెకానికల్ ఇంజనీయరింగు (వడ్డము, కమ్మరము, పోతపని, యంత్రచాలనము, యంత్రలేఖనము) (4) సివిల్ ఇంజనీయరింగు (సర్వేయింగు లేవెలింగు, (5) భవన లేఖనము) బుక్ బిండింగు కమర్షియల్ కర స్పాండింగు (6) హార్టోగ్రాఫీ టైపురైటింగు.

ఈ సాంకేతిక విద్యలను నేర్చుకొనువాడు గవర్నమెంటు టెక్నికల్ పరీక్షలకు పాతవచ్చును. శీతములు స్వల్పము. విద్యార్థి భవనమునందు వసతులకు కేవలము ఖర్చులు మాత్రమే. కళాశాల ఛాన్ సెల 20 తారీఖున తెరువబడెను కోపల్లె హనుమంతరావు, ఎం.ఎ., బి.ఎల్.

అధ్యక్షుడు

ఆంధ్ర పత్రిక - దిన పత్రిక

చందా వివరము.

12 మాసములకు	...	రూ. 15-0-0
6 "	...	" 7-8-0
3 "	...	" 3-12-0
1 మాసమునకు	...	" 1-4-0

ఆంధ్ర పత్రిక - వార పత్రిక

12 మాసములకు	...	రూ. 2-8-0
సంవత్సరాది సంచికతో	...	" 3-8-0

ఆంధ్ర పత్రికా కార్యాలయము.

చెన్నై.

Bhids & Sons, Sangli (Bombay)

Manufacturers of Improved Ground Nut Decorticator or opener వేగు శెనగలను ఒలుచు

నూతనాభివృద్ధినిందినయంత్రము

ఈ యంత్రము, వేగు శెనగ కాయలను, వాటిలోని పప్పునలగకుండగా ఒలుచుబకును, కాయలు బ్రద్దలుచేసి పప్పులను తీయుటకును ప్రత్యేకముగ నిర్మించబడినది.

మా యంత్రము యితరకంపెనీల యంత్రముల కన్న నాణ్యమైనది మదరాసు రాజధానిలో ఎన్ని చోట్లనో మాయంత్రములు వాడకలో నున్నవి. కావలసినవాడు కేటలాగుకొరకు వ్రాసికొనుడు.

బైడె అండు సన్ను

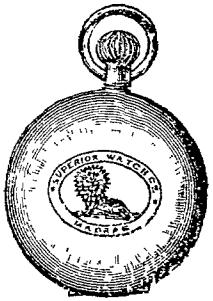
సాంగ్లి, బొంబాయి

సుపీరియరు లీవరు జ్యూవెల్స్ (రిజిస్టరు) వాచ్

5 సం॥ ల గ్యారంటీగలది. చక్కనిగొలుసుతో (3-0-0) మూడురూపాయలు పోస్తేజి 0-4-0.

మంతు

వెనుక

యారమురఫ్ మూవ్ మెంటు. ఇప్పటిది గిల్టమూవ్ మెంటు ఇటుల దానికి దీనికి భేదము విశేషముగ నుండును. దీనికి దానిని నందించుచున్న భేదములు తెలియును ఇందు మాకంపెనీపేరు ఎర్రనిసీరాతో రైలుమీద నుండును. (సింహము) గుఱుతుతో చేసిన గడియారము వెనుకమాత్రాలో చెక్కబడియుండును. ఇదయే మాకు రిజిస్టర్ ప్రేమము.

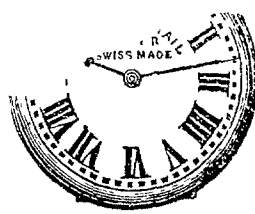
మే మిదివరకు రెండవతరగతి స్విస్ట్జర్లాండునుండి తక్కువ వెలలో వైగడియారమును రప్పించి యందఱకు తృప్తికరముగా పంపుచుండనది యందఱతెలిసినదే. ఈ ఘోరయధ్వనమును నను, భవ్యయప్రయాగలకు వెనుదిరుక్కు మునుపటికన్న మేలి మిగ నుండకలయునను తలంపుతో వైచిత్ర్యమున నుండుమాదిరి గడియారములను ఈమాడకతూరి రప్పించితిమి. దీనిచే మాకు పట్టుబడిఖర్చులు అధికముగ తగిలినను బీదసాదలును కొని యానందించుచున్నాముతో నదేవెలకే యిచ్చెదము. మునుపటి గడియారమురఫ్ మూవ్ మెంటు. ఇప్పటిది గిల్టమూవ్ మెంటు ఇటుల దానికి దీనికి భేదము విశేషముగ నుండును. దీనికి దానిని నందించుచున్న భేదములు తెలియును ఇందు మాకంపెనీపేరు ఎర్రనిసీరాతో రైలుమీద నుండును. (సింహము) గుఱుతుతో చేసిన గడియారము వెనుకమాత్రాలో చెక్కబడియుండును. ఇదయే మాకు రిజిస్టర్ ప్రేమము.

సుపీరియరు గడియారము

3 సం॥ వెల 3 రూపాయలు. పోస్తేజి 4 అణాలు.

రిజిస్ట్రేషన్ చేయబడినది గాన నెవరికడనుండదు. బీదసాదలును గొనుడు నందితిమి. వెలగల్గునైను ఫలమధికమని యాభవమున తెలియజేసె మా ప్రేమమార్కు చెక్కబడియుండును. ఇది మాప్రాంతి దేశీయదే. కాన మాగడియారములకు గొనువాడు మార్కును

జాలలయవలెను. ఇది దృఢతరమైన సామానులచే తేయబడి, డబ్బుప్రూఫ్ అను గ్లాసు దూము కలిగియుండుటచే, కాలకాలము నువక తృప్తికరముగ పః చేయును. పరుగెత్తినను, జారిపడినను, గట్టుపుస్తూరిచేసినను కొన్ని గడియారములవలె అగను. సయ్యెకాల మాను చూపుచుండును. మే మురకవర్ణించుటచే ఫలమేమి? ఒకగడియారమును దీసి పరీక్షించిన సత్యావస్థయును వెలియును. గడియారము వెట్టవై ఇండియన్ మెయిల్ అను పేరుండును. వెట్టెలోపల గ్యారంటీవల్లి ముద్రించియుండును.

ఇండియన్ మెయిల్ లీవరు గడియారము (గ్లాసుదూముగలది) గొలుసుతో	3-0-0
ఈగడియారములును మావద్దదొరకును.	
ఇంగ్లీషు మెయిల్ లీవరు గడియారము (దీనికి గ్లాసుదూములేదు) గొలుసుతో	2-8-0
రంగూన్ మెయిల్ లీవరు గడియారము (దీనికి గ్లాసుదూములేదు) గొలుసుతో	2-8-0

మాచిరునామా:—సుపీరియరు వాచి కంపెనీ, పోస్టుబాక్ నెం 167, మదరాస్.

ఇశాం! ఇండియానుమీను. ఇశాం!
ఈపుస్తకమునందు ఇండియాదేశముయొక్క విశేష విశేషములను అనేక శాస్త్రములలోనుండి గ్రహించి లోకక్షేమమునకోర ప్రకటించియున్నాము. ఇండియాదేశములో జన్మించిన ప్రతియనుష్ఠానమును అవశ్యముగా జగవలయును. ఈపుస్తకమునకు వెలలేదు. తరలూఖర్చులేదు. మీచిరునామా పంపుడు
వైద్యశాస్త్రి మ:కేశంకర్ గోవింద్,
ఆత్మనిగ్రహ బోధశాలయము, 157 రాడ్వే,
95 హంటుకోడు, మదరాసు.

కావలెను

ఆంధ్రదేశమునందలి ప్రతితాలూకా గ్రామమునందును ఆంధ్రపత్రిక పక్షమున క్రొత్త చందాదార్లనుజేర్చు ఏజెంట్లు గావలసి యున్నారు.

1915 న సం॥ డిశంబరు ఆఖరు లోపల ఆంధ్రపత్రికకు క్రొత్తచందాదార్లను చేర్చగలిగిన ఏజెంట్లకు మామూలు కమిషనుగాక ఏ క్రొదివిజముగ ప్రత్యేక బహుమానము లీయబడును.

100 చందాదార్లకు చేర్చగలిగినవానికి	రూ. 50-0-0
50 "	" 20-0-0
25 "	" 8-0-0

ఏకవంశ రెండువెలలలోనైన 25 గురు 10-0-0 సొమ్ముచెల్లించువారు మాత్రమే చందాదార్లుగా నెన్నబడుదురు.

వారపత్రిక చందాదారుకు దినపత్రిక 3 మాసముల చందాదారుకు ఒక్కరుగను, దినపత్రిక 6 మాసముల చందాదారుకు ఇద్దరుగను, 12 మాస చందాదారుకు 4 గురు గను నెన్నబడుదురు

మాదగ్గర ఏజెంట్లీస్టుతో చేరినవానికి మాత్రమికమిషన్ నన్వయించును

సమర్థులగు వారికి వలయువేరి, పనులు అన్ని తాండవము డిపోవారి 'ఈషాఫముల' యేతెడ, గూడ నెనగబడును మేనేజరు.

